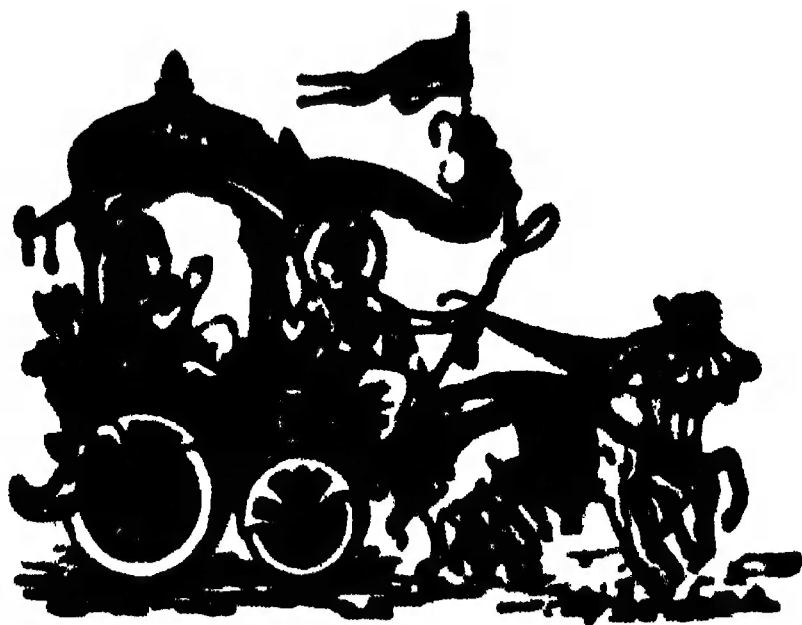


ఓం శ్రీ సాయిరామ్
 ఓం శ్రీ సాయికృష్ణవరహరిహరే నమః
 శ్రీమదాంధ్ర
 భగవద్గీతాసుధామాధురి



ఓం సాయిశ్వరాయ విష్ణు హే నత్యదేవాయ నమః
 త వ్న స్పర్శఃస్పృహదయాత్ :
 అర్హదర్శస్పృహారకులై వ తిరుమల తిరువతిదేవస్థానములవారి
 అర్చితసహాయముతో ప్రచురితమైనది.

రచయిత :
 శిష్యా సూర్యనారాయణమూర్తి

వర్గదమ ముద్రణము అక్టోబరు 1984

వర్గము 1000

వెల రు 18/-

ప్రతులకు :

శిష్టా సత్యవతి

W/o సూర్యనారాయణమూర్తి

రిటైర్డ్ తెలుగుకళాధ్యక్షిణి

శ్రీ సాయిభారతి

అమలాపురం. 512201

SRI VENKATESWARA
CENTRAL LIBRARY &
RESEARCH CENTRE.

ACC. No . 485.11.

Date

TIRUPATI.

PLACED ON THE SHELF

Date

వర్గస్వామ్యములు రచయితవి

ముద్రణ :

శ్రీ విజయదూర్గా వనక్ ప్రెస్,

కల్పచిల్లి.

అమలాపురం మండలం.

ఫోన్ 21788

ఓం శ్రీ సత్యసాయిపరబ్రహ్మ తేనమః

గీతయే భగవాన్మతి దూత

గీతయే జగత్తీర్థమాత

గీత సాధకునకు ఉత

గీత సంసారి కాకతుత

గీతయే మంత్రాల మూల

గీతయే వేదాంతి హుల

గీతయే ఘన రాజబాట

గీతయే పుష్పాల బాట

ఇదియే శ్రీసాయిమాట

కాకా

ఓం శ్రీనాథకృపాయినామః
ఓం శ్రీ సాయికృష్ణ వరచక్రిష్ణదేవమః
అంకితము

1 జయము దిన్మయ దిద్విలాసా
 జయము జయము పృథాంతి నితయో
 జయము శ్రీమత్పాత్యసాయా
 జయము శుభదాయా

2 సాయికృష్ణుని పాంచజన్యజ
 మమల వేదాంతార్థసారము
 వై న గీతాసురామాధురి
 స్వామికంకితమా

3 సాయి మాతృకృపావిశేషము
 సాయి జనక గురూవదేశము
 సాయిద్యావము సాయియోగము
 వనియే గీతాసురామాధురి
 సాయి పేవకె యంకితమ్

4 గీత జ్ఞానము గీతజ్ఞేయము
 గీతాతయు గీత త్రాతయు
 అంద్రగీతా సురామాధురి
 అంకితము శ్రీసాయికిన్

- 5 ఉవనిషత్తులు బ్రహ్మమాత్రము
 అపరి గీతాతత్త్వ సారము
 సమర గీతా సుధామాధురి
 అంకితము సాయీశుకున్
- 6 మున్న యోధ్యను పితవ మధురమ
 నాకునిర్దిని నేడువర్తిని
 వెలసి శిష్టలలోచన స్వామికి
 నిడుదూ గీతా సుధామాధురి
 అంకితముగ ముక్తికై
- 7 సాయి కృష్ణందాసగల్గి క్షయము
 తాత్త్వికాహరము సమరము
 పదియే గీతాసుధామాధురి
 అనుభవంతము విజ్ఞతన్
- 8 మంగళము శ్రీజగద్రాతా
 మంగళము లోకైక వంద్యా
 మంగళము మహాపరీక్షిత
 సాయి నద్గురు మంగళమ్
- 9 మంగళము శ్రీసాయిరామా
 మంగళము పద్మీవరీకా
 మంగళము మహాపరీక్షిత
 రాజవారస మంగళమ్

ఓం శ్రీ యారామ్

అ శీ స్సృ

మూకంకరోతి వారాలం
వంగులంమయతేగిరిమ్
యక్ష్మపాతకు హంతుం
వరమానంద మధవమ్

అత్కన్యస్తిలో విశిష్టపానము వలంకరించు మానవుల
వధమునంది లక్ష్మపాదనమున వెనుకబడినపుడు దయామ
యుడై న వరమాత్మ వివిధ రూపములలో అవతరించి వారిని
నశ్చార్గమున వశివర్తింపజేయును.

వరిత్రాకాయ పాథుకాం
వికాళాయత దుష్కృతామ్
ధర్మశంఖావవార్ధాయ
శంతవామి యుగేయుగే
అదితగవానునివశివదనము

ద్వావకాంతమున మానవాశి అవమార్గగాముడై స్పష్టి
వ్యవస్థకు తంగమేర్పరచు రోకతలను గమనించి వారినిచక్క
దిద్దటకు వరమాత్మ శ్రీకృష్ణవరగవానుడై యవతరించెను.

అల్లవతరించిన శ్రీకృష్ణవరమాత్మ తోకాకు జిమ్ముడతో
అర్జునుని నిమిత్తముగ చేపికితి నర్వవేదాంత సారమైన
శ్రీమద్భగవద్గీతను తోకమునకు వ్రచిపొందించెను.

మహాభారతములో కీర్తిచర్యారంభరీతమున భగవద్గీత అవని
వేదవ్యతమమై వ్యవహరింపబడుచున్నది. కావుననే భగవద్గీత
లోని పరితి అధ్యాయము దివర "ఇతి భగవద్గీతాను అవని
వచ్చు యోగశాస్త్ర కీర్తిచర్యార్థున సంపాదించి యుండుట
గమనింపదగినది.

భగవద్గీత అవనివత్తులకంటె, ఇతరవేదాంత గర్భింధ
ములకంటెను అధ్యాత్మిక విద్యాబోధనలో ఇతరపల్లములైన
వద్దకివేత విశిష్టస్థాన ములంకరించుచున్నది. రచన ములత
నుంధర నదికి వాశ్రయించి బోధవ్యములైన వివిధ విషయ
ములను సంగ్రహముగ తేలికెల్లము చేయుచున్నది.

భగవద్గీత ఎంతములత వద్దకితో తలించబడినను విషయ
మంత తేలికగ బోధపడునది కాదు కారణము పరిశిష్టముక
నిగూఢతవ్వార్థ బోధనమై యున్నది. సాధారణముగ శాస్త్ర
విషయమునే అంత. వేదాంత శాస్త్రమన్నీచో మరింత గహన
మైనది. ఎంత తెలిపినను అది అభావముగనే గోచరించును.

యదార్థమిట్లంటుంటే తత్వవివరణకే యెన్నోగర్భింధ
ములు వెల్పుచినవి. వెల్పుచుంటున్నవి. కాని భగవద్గీత
ర్థమింకను పరిశాసకమునకు మహోధము కావలసిన యతన
రమింకను మిగిలియుండును.

భగవద్గీతకు గోత్రంబి అన్యుత్పత్తికేయము ప్రకృతి
మూల్యవారాయణమూర్తి గారు భగవద్గీత సారము వరింత

కుబోధము కావించవలయునని నంకల్పించిరి. అట్లుభగవద్గీ
తార్థతవ్య నిర్భాసువులయిన జనులకుద్ధరించు నదాశయముతో
వీరు 'శ్రీమద్భగవద్గీతామధామాధురి' యన్న మధురనామ
ముతో ౧ భగవద్గీతామహాతగ్గ్రంధము నిట్లు వెలయుచిరి.
ఈ రచయిత అందరివలె గద్యవద్యాత్మికముగా గాక శత్రు
కుబోధము పలయునన్న తలంపుతో గేయరూపమునరచిం
చెను. ఈ గేయములునుముత్యాల సరములన్న నులభ
మందర గేయ కవితారీతికి చెందియుండుట హేమ్మః పర
మామోదము. నిగూఢమైన భగవద్గీతా విషయమునిలతకంటె
తేలికెల్లముగ వెల్లడించు మార్గ మింకేమున్నది. ఈ రచనా
సరళి వీరియాశయమును పలవంత మొనర్చిన దనుటలో
సందియ మానంతయులేదు.

ముత్యాలసరముల రచనలో వీరుసిద్ధహాస్తులు. ఇందులకు
వీరిగ్రంథమే పొక్ష్యమిచ్చును. పశ్చిత్కరపదరమణీయత,
వివిమయావహిష్ట పదగుంపనము, పాటమార్కపాఠ్యాది
గుణభూయస్త్వము, దాగ్రిక పాకోదాత్త శయ్యా పాఠా
గ్యము, పైదర్శిరీతి పావనము వీరి ముఖ్యతముల ప్రత్యే
కత. అంతులకు వీరిగ్రంథమంతయునుదాహరణమేయగును.
అనన్యరక్తి :-

నిరంతరాభ్యాస చింతనామృత పాన వనీక జీవను
త్తన వీరి పై పరక్తి, ఏత్ప-తక్తి గురుభక్తియు అనన్యము
లే కని.

సత్యసాయి వీరి వరమిచ్చి వము. అదై వముపల్ల వీరి
యంకితభావమును తెలిపింపుడు:-

సాయి మాతృకృపానురాగము
సాయి జనక గురూపదేశము
సాయి ధ్యానము సాయి యోగము
అదియే 'గీతానుధామాధురీ'

పితృభక్తివరాయణులై న వీరు తన పితృదేవులయిన నూర
మాంబా దీక్షితులకు దై వసమాన భావనతో అంజలి పుటించిరి.

'శివ శివ గురుర్గరియాన్' అని నమ్మి గురు కృపా
మాధురిని చవిచూచిన వీరు వరమగురువులై న శ్రీ జటావల్ల
భుల పురుషోత్తముగారికి, శ్రీ వెంకటాచల సూర్యనారాయణ
శాస్త్రిగార్కి అనన్యభక్తిభావమునవ్రణమిల్లరి.
అనువాదవద్దతి-

ఈ రచయిత అనువాద విషయమున తీసికొన్న
మెరుకువలు మిక్కిలి ప్రశంసనీయములు.

వీరు భగవద్గీతలోని ఏ శ్లోకమును విడువక అనువదించిరి.
కొన్నిచోట్ల ఒక శ్లోకమును అనశ్యక్తముబట్టి రెండుమూడు
సరములుగ వివరించిరి. మరి కొన్ని వట్టల అనావశ్యకతను
గుర్తించి దృఢత్యమును పొటించి ఒక సరములోనే యిమి
ద్పిరి. మరికొన్ని భావుల విస్పృహతను దృష్టిలోనుంచుకొని

మూలశ్లోకపదములను యథాతథము గ్రహించిరి. విషయ
వైశద్య సౌందర్యముల చీవత్వము యాదరణీయమనుట
సువిదితము.

దశపద్ధికానురాగ-దురియను నీనుందరకృతి సర్వజనుల
కాస్వాదాప్యకము. తీవ్రతర గోపాయము కావలయునన్న
దీని పదాశయము శ్రీ సత్యసాయి కృపచే వలవంతము
కాగలదనుట నిస్సంశయము.

“జయంతి తే సుకృతినః రససిద్ధాః కవీశ్వరాః”

అర్కమాట-

అంతి సాహిత్యశానము, రవంత శాస్త్రవరిచయము
లేక అతిసామాన్యదనై న నేనీయుద్గ్రంథమునువమీక్షించుట
యన్నది మిక్కిలి వరిహాసా స్పదమైన సంగతి అయినను
శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తిగారు మైత్రీశానమున ఏత
త్కృత్యనిర్వహణమున నన్నాదేశించిరి. శ్రీసత్యసాయి
అదేశమే యీ మిత్రాదేశమనినమ్మి కిమ్మనక ఈసాహస
మొనర్పితిని. వనిత్య గ్రంథ నమీచమహిమ, శ్రీ సత్య
సాయి కృష్ణ కృపాగరిమ వా యశ్శానమును పోకార్చి నా
యీవర్జిప్రతిని పహృదయా దరణీయము కావించునని
అశించుచున్నాను.

‘నిమిత్తమాత్రం రసనన్యసాచిన్’ అన్న తగవదర
యవచనము వా అకాలతకు నీజమయినది.

పవిత్ర వేదాంత విషయ పరిశీలనకు నన్ను పోత్ప
హించి వాక్కింత యానందము వందియిచ్చిన మిత్రవరే
స్కలు నవ్వుదయ పడుతూ శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తి
గారికి కుఠాశీస్సులు.

నర్వోపనిషదో గావో
దోగ్గా గోపాల సందదః
పార్థో వత్సః సుదీర్ఘోక్త
దుగ్ధం గీతామృతంకుహాన్

అఃశమ్

ఇత్తం బుధజన విధేయః
వెం. శివప్రహ్లాదశ్రీ



అధినందనము

Dr. M. V. Satyanarayana

M. A., Ph. D.

Vishakhapatnam

24-94

(Retd) Publication officer (Telugu)

11/1 Puthapuram Beach quarters

Andhra University

ప్రపంచ సాహిత్యములలో అతి పొడవైనదిగా
వైదిక సంస్కృత సాహిత్యాలకు ఎంతవిశిష్టత వ్రత్యకత
కలవో, సాక్షతు శ్రీకృష్ణవరమాత్మ ముఖమునుండి వెలువడి
అర్జునునకు ఉపదేశించబడిన భగవద్గీతకు అంతకంటే ఎక్కువ
ఉత్తమస్థానమున్నది. పృథ్వీపములో నున్నాడు నాగరిక
కావలన్నిటిలోకి భగవద్గీత అనువదించబడినది.

బ్రహ్మచరీ శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తి గారు
కుంభుకాండార్చింగ్ కావలలో పండితులు మరియు ఉత్తమ
ఉపాధ్యాయులు. నిర్మల నిశ్చల నిగూఢమైన దైవభక్తి
కలవాడు. 40 సంవత్సరముండి సాహిత్య సాంస్కృతికాధ్యా
త్మిక పంపొందుటకు కార్యనిర్వాహకులుగా నుండుటయేగాక
భగవాన్ శ్రీ కృష్ణసాయిబాబావారికి అత్యర్చనము చేసి
అంతరిండ్రియ కాహ్యేంద్రియ కుదిత్వమును పొందిరి.
'సాయిశ్రవణతకము' [1980] రచించి పృథురించిరి. ఆ
శతకమునకు శతకవాక్యమునందు ఉత్తమస్థానముకలదు

వీరిరెండవకృతి 'శ్రీమదాంధ్ర భగవద్గీతా మహామాయా'. ఈ గ్రంథమును దేవు పూర్తిగా చదువుటకు శ్రీమూర్తిగాఁ అవకాశముకలిగించుట, దీనిని బంధు కృపగా భావించు చున్నాము.

దేవు సంస్కృత భగవద్గీతలోని శ్లోకములను వీరి గ్రంథములోని గేయములను పరిశీలించిరి. వీరికృతిమూలానుసారముగా సరళమైన తెలుగులో మాత్రాచృందస్సులో గేయరూపమున గానయోగ్యముగా పండిత పామర హృదయరంజకముగా నున్నది ఈ కృతికర్త సంస్కృత ముఠానున్న భగవద్గీతాభాష్యములు అంధ్రాంగ్లానుపాదములు ప్రణయముగా వదిలి గీతానుహితధిని ముఖించి గీతానుధ నాస్వాదించి ఆ గీతానుధామాధురిని పా త తు ఆ తు పండిపెట్టుటవలన అతి దుర్లభమయిన మనుజు జన్మమును పార్థకము చేసికొని తాను తరించి యితరులను తరింపజేయుచున్నారు.

అవనిషత్పారమయిత భగవద్గీతలోని శ్లోకములు మంత్రమయములు అని 'గీతామకరందము' లోపేర్కొనబడినది. గీతామృతపానము చేయుతత్తుడు నిర్మలబుద్ధితో రైర్యముతో మనస్సును స్వాధీనము చేసికొని శబ్దాది విషయములను రాగద్వేషములను విడిదిపెట్టి ఏకాంతస్థలమందు నివసించి మితాభారమును భరించుచు శరీర వాక్యనస్సులను అరికట్టి నిరంతరము భ్యాసయోగాభ్యాసము చేయు

తతిను అట్టి మహనీయుడు శ్రీహృషీకేశకృరము పొంద గలిగెను. ఇది తగవద్దీకలోని పాఠము.

ఈ 'ప్రేమదీపగవద్దీకానుధానాదురి' లోని గీయములు పంగీ తపాత్య నపకారములతో గాత్రమాధుర్యముగల గాయనీ గాయకులు పొతుచుండగా 'దేవు' అన్నది 'రికార్డు' చేసి 'రేపెట్టు' తక్కులకు అందించుటకు శ్రీమంతులైన అన్ని కులు అధ్యాత్మిక సాంస్కృతిక సంఘములవారు తగవద్దీకా నమిలివారు హనుకోని తక్కుల యాధ్యాత్మిక పాఠనకు తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాము.

ఈ గ్రంథములోని శ్లోకములు మూలానుసారముగ చుట్టవకుటకు అదాపరణము.

తగవద్దీకలోని "హేక్షనన్న్యానయోగము" - 18 వ అధ్యాయములోని మూడు శ్లోకములను "గీతాపాఠము", 'కుంజివృగీత', అని పెద్దలందురు.

31 బుధ్యావికుఢ్యాయాయుక్తః ధృత్యాత్మావనియమ్యచ
తత్కాదీన్యవశాంత్యక్తాః తాగద్యదాన్యవశ్యచః

32 వివిక్త సేవీయ్యాః యతవాక్యాయతనభాః
త్యావయోగపరోచిత్తయ వై కాగ్యంభముదాశ్రితః

40 అపరాధాశ్రితాభివృద్ధి కామ భోగభంజనగ్రాస్తాః
విముక్త్యావిశ్లేషకాంతాః | బ్రహ్మచర్యాదుకల్పితాః

పై మూడు శ్లోకాలకు తెలుగు సేక-

51 వికర్మభంజకు బుద్ధిమంతుడు
శీరతను మతి అగ్రహించియు
శబ్దసూక్తిగ విషయదూకుడు
ద్యేష రాగ విఘ్నోత్థున్ ||

52 విజననానము మితాపారము
మనోవాక్యాయముల నియమము
నకతరై తాశ్చాకర్మమును
పాప ద్యానమునీందుర్తిడున్ ||

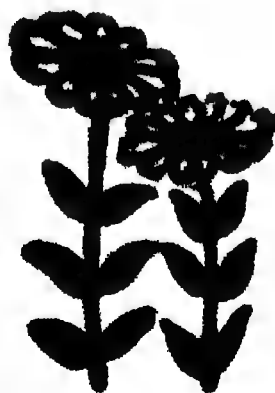
53 కావరంబును బలము శక్తియు
కామ క్రోధ మహాబలముల్
విడుచు కాంతుడు, భ్రాంత్యహనము
నందుటకు రానర్హున్ ||

పైని పేర్కొనిన సంస్కృత శ్లోకములలోని విషయము
మూడు గేయాలలో మలక్ష్ ధార్మిక్యముగ మన్నదని
పాఠకులు గ్రహించగలరు.

సర్వ దీనకా న్యరూపదయిన శ్రీ సత్యసాయి
తగదాసుడు ఈ కృతికర్తకు అయురారోగ్యైశ్వర్యములు
కుటుంబ శ్రేయ నిత్యములు ప్రహ్లాదానము ప్రసాదించి
శ్వదీప విదీపములందరి తక్తుల కువలించు గ్రంథరాజ
ములను రచించుటకు ప్రేరేపించుటకు తగిన శక్తి సామర్థ్య
ములనిచ్చునని నా ధృఢ విశ్వాసము.

ఇట్లు

శ్రీ సత్యసాయి చరణదాసుడు
మోడేకుర్తి వెంకటసత్యనారాయణ.



శ్రీ సత్యసాయి తరత్రుమ్మడి పంతు

భ క్త్యంజలి

“భూమికావధాని” “ధర్మనాథార్య”

డా॥ అలెండ్రి విశ్వనాథం. M. A. Ph.D.

రీడర్ అంధ్ర కళాధ్యక్షులు

C. S. R. కర్నూల కళాశాల, ఒంగోలు.

శ్రీ కోనసీమ కావోజీరామయ్య కళాశాల, అమలాపురంలో ఆంధ్ర కళాధ్యక్షులుగా అనంతర్యక సిద్ధాంతలకు విద్యాబోధ గావించి, దశాబ్దంపాటు “సాహిత్యసమితి”కి కార్యదర్శిగా భారతీ పరివహ్య రహస్యజ్ఞులై సేవలందించి, చిన్నారి పొన్నూరి చిరుత కూడలి నాటినుండి ఆధ్యాత్మికమృతాన్ని విశాల విశ్వాని కందించుచున్న కులవతి శ్రీ శిష్టా సూర్య నారాయణమూర్తిగారు, ఆధ్యాత్మిక సాహిత్య ప్రసంగమున మువ్విసిద్ధులై న మద్దేశిక సార్యభాములు. వీరి సాయిశేషవత కము’ వారిగురుభక్తికి, పితృభక్తికి, పాదుజన రక్తికి నితర్యసము. ముక్తికాంతారతిని విశిష్ట పక్కితో శిష్టావారందించి జాతని శాస్త్రిగారి చక్కని వక్కణ సత్యస్వరూప నిరూపణలందండంబు విందులై కనువిందులై, వీనులవిందులై సద్యోహృదయములై, సహృదయనై వేద్యములై నవి.

ఇంతటిమహత్తర తత్త్వామృత శతక రచనకు భారణము, శ్రీ సత్యసాయిచిది విశ్వామగ్రహము, శద్గురువుల విశ్వాశిస్తులు. శేషుని శ్రీ సత్యసాయి యందు దర్శించి, కాను తదిందులయే కాక, ఆ సాయిశేషుని కృపకు

తక్కువరిదను పొక్కులు తాపతపన భావించుట, 444
మొనరిందినది.

“విద్యత్కవిశేషు” లైన శ్రీ సేవరాల మార్క
నారాయణాస్త్రి శ్రీ బావల్లభుల పురుషోత్తం, శ్రీ కొల్లి
అనంతనద్దునాథాస్త్రి. శ్రీ కొల్లూరి దోమశేఖరశాస్త్రి మొ
అందఱ పండితుల సమక్షలో పంసక్కుకాంద్రీ కావ్యాలం
కార వ్యాకరణశాస్త్ర దృవీక విద్యుల లో అందఱ పండిత్య
మును నమోదార్చిందిన గురుకుల క్రిష్ణులు శిష్టావారు.

కాము తరించుటయేకాక, ఎదుటవాదినికూడ తరించజే
యుటయే అత్యంత్యమని తలంచి, వర్షోచనిషత్పారమగు
తగవర్ణితను నొకామ్యుని గళమందుంచుట అనువాదమొ
నల్లు. “గీతానురామాదుల” పేర అందుర్చి కందిందినపరమ
తాగవతోత్తములు శిష్టావారు.

అంతకుందానాదించించు, అంతటి మూల ప్రాంతిక, ఏ
సేదానలో శతలాదినా, ఆ ఎడల పొడలు వ్రాసిద్యనింది,
త్రాగితి వేరంతో కయనింది, కుగతిని పొందుట యదార్థము.
తగవర్ణితాననానఃతమందు అత్కానమ్యునిని పొందియు,
విశ్వకళ్యాణమే త్యయమనా దీనిని రచించి, రసవ్యాద
యులకందించు గురుమూర్తికి రక్త్యంజలి.

యత్ర యోగీశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః॥
తత్రైకే ర్విజయో యాతిః దుర్జినానితిః సుతిర్మమ॥

విజయవరదః.

తతః కులశర్మ

శుంభేనాని

శ్రీ. 18. 18.

శ్రీ. 18. 18. విశ్వకళ్యాణం.

“గీతాపేతకుడు”

అస్సోదము

తగవద్దీత విశ్వమనవకళ్యాణగీతః అధ్యాత్మిక తగవద్దీత మాత. వ్యావహారిక పారమార్థిక జీవితాలను సమన్వయించిన శాంతిదూత. సనాతన ధర్మావలంబులను నదా శ్రేష్ఠతవరచు సత్య తత్వ పతాక.

అందువలననే నాదీశుండి నేతిసరకున్ను సమాజంలో నెలల జన హృదయ రంజనిగా అది మనగలుగుచున్నది. అందువలననే బహుభాషణ వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియలతో అది నాట్యం చేస్తున్నది.

అటువంటి సాహిత్య సంవిధానంలో ఈ “తగవద్దీతా మధామాధురీ” ఒకటి “ముత్యాంబరాలు” అన్న మాత్రా చందస్సులో గానయోగ్యంగా (కూర్చబడింది) కూర్చిన వారు కవి వండితులు శ్రీ శ్రీ మూర్యనారాయణమూర్తి గారు. శ్రీ సాయికృష్ణ భక్త పరేష్టులు నా సాహిత్యబంధువు రాత్తర్. మోదేంద్రి నత్యకళామేళగాః శి అధ్యాత్మిక బంధువు. కాగా నాకున్ను సహృదయ బంధువై నవారు.



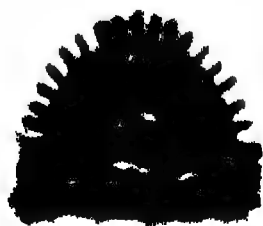
డా: సత్యనారాయణగౌడ

ఈ "మాదురి" ని తాను వడ్డించినారు. "వరమా
న్నము" నకు పరిచయమొందెను. గీతామృతాస్వాదనము' నకు
ప్రవేశించిన మొదట! వెంటనే తనివితీర అస్వాదించినాను.
అనందించినాను. అనందాన్ని మాటలతో చెప్పలేము. అది
అనుభవైక వేద్యం.

గీతామృత మాదుర్యాన్ని తక్కువకు విమాత్సరదృతి
తో పందిపెట్టిన శ్రీ శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తిగారు
రమ్మలు. వారి "అభిష్టములకు ఫర్వదా-పద్వదా" శ్రీసాయి
కృష్ణుడు నమకూర్చగలడని నా నీశ్వాసము-అకాంక్ష
"నమోరక్తం వ్రాశ్యతి" "యోగక్షేమంబహుమ్యహమ్"
అన్నవి పరమాత్మయొక్క వ్రాసిన పదసములుగదా!
"తదాస్తు".

అప్పల దొమేశ్వరశర్మ.

224



ఓం శ్రీ సాయికృష్ణ శరణార్థినో నమః

అంబలి

1 జయము మాధవ పుంగవాదా
జయము వద్మావతీరదేశికా
జయము కాగ్య విభావతాత్రికా
జయము పేంకటనాయకా

2 స్వాగతము శ్రీ పేంకటికా
స్వాగతము శ్రీ తిరుమలేకా
స్వాగతము రీలావిలాసా
స్వాగతందీకా

3 అరువురమ్మలు తోడుసోదగ
జగతి జీవులనెలు తండ్రి
తక్కినర్పనజేతు గీతా
సుధామాధురి సుమంసుజుట్

4 నీదుక్కువ నీగీతముల్యాక
కూర్చినాడను మేలునోయెల
తక్కినీ గళనీయ భూమి
తరిగగ్గి పేతున్

- 5 పితృనామగత గీతమంధన
 పటాగురింపుగ గోళిల మురియగ
 ముగ్ధమంజల వాగ్విమూలన్
 తెలుగుచేసి తరించెదన్
- 6 అర్థమందము నమరకరుణను
 రూపుదిద్దితి ముద్రణంబిడి
 విమల గీతామధామాధురి
 నీవ్రసాదము శ్రీధరా.
- 7 తక్కితానానంద మందిల
 మానసాంబుజ స్థిరనివాసా.
 అర్తరక్ష దక్షిణ
 అడుకొమ్ము కృపానిధి
- 8 ఏడు కొండలనైన కొలునై
 యేడుతోకము లేలుదీరా.
 అక్షరార్పణజీతు తక్కిని
 అంజలికొమ్ము దయాన్
- 9 మంగళము తర్కార్థివంజన
 మంగవద్మానత్తిదమనా
 శ్రీకలహర్షిత శ్రీనివాసా
 మంగళము మీరా.

ఓం శ్రీసాయికృష్ణ విరాటాస్వామీనమః

అ ధ్య వ

- 1 శ్రీలనానగతి దిద్విలామిని
పార్వతీ వరమేశ్వరాత్మజా
వికుల విజ్ఞానాత్ముగజయలు
విఘ్ననాశకు గార్హిత్యం
- 2 శ్రీకృత కులాకరు తిన్మయాత్ముని
జగద్గురు వరమాత్ము జగత్తుని
వేదవేద్యుని హనుమేష్వుని
వర్హిణి సేతు వ్రహ్మాండే
- 3 మూగజానిని మహా వాక్కిగ
కుండినై వసు కొండదామయగ
మూర్ధు జ్ఞానిగ జేయు వేదమా
నందు మాధవు గార్హిత్యం
- 4 అక్షరాత్ముని వర్హిణిహనుని
వక్తరక్షకు వస విజ్ఞానకు
విశ్వగురువరు సాయికృష్ణుని
వర్హిణి సేతు వ్రహ్మాండే

- 5 వృష్టిభారతి తదితర
వ్యక్తతత్త్వ పరూపరేఖా
అర్థిభర్తృజ్వలన త్యాగి
సాయిభారతి సాధుబోధి
నిన్ స్తుతింతును వాక్యధన్
- 6 వాసుదేవుండదిగాశి
వ్యాస శంకర మర్యమూర్తి
వద్గురుత్తము పరగురువుల
వ్రస్తుతింతును తక్కిమై
- 7 జ్ఞానిజ్ఞేయము జ్ఞానవిజ్ఞాన
వెలుగు వెలుగును విజ్ఞానాత్మి
పద్గురుని శ్రీపత్యసాక్షాని
పదములంబడి మ్రొక్కెదన్
- 8 జ్ఞానరక్తి విశద్యరిక్తులు
తల్లి సూరమ తందెల్ల దీక్షు
నపారపామును పాత్యగాలుతును
ఉప పరంపరలంతగరే.
- 9 వేంవరాల కులాశ్రి శంకరు
సూర్యనారాయణ కవీంద్రుని
అభావల్లభ పాతికొత్తును
గురుల వెన్నుడు వెన్నుచిన్

అ నంద ము

- 1 వేదవేదాంగములు కాస్త్రము
అవనిషత్తుల చిలికిజేత
వ్యాసవమ్మని భారతమ్మును
వెలయజేసెను దీధివిన్
- 2 భారతోదరి తరచి గితా
సుధను పారాశర్య నమ్మని
కృష్ణదేవుని ముఱమునన్నది
కొనగె కాశ్యకు జేయగన్
- 3 నాడు కృష్ణుడు నేడు పాండుయు
నిదిరి గితాసుధను నతిసహ
దాని మధురిమ శ్రగోనిత్యము
దేవురై వెలుగొందెడిన్
- 4 తెలుపు 'గి' భారమ్ము త్యాగము
'త' భారమ్మును తత్త్వబోధము
గీతయన నాత్మానుభవమిది
జ్ఞానగమ్యమే

- 5 గీతనద్యయనంబు జీసిన
 పతక మనుభవమందు నిర్మిత
 మోరమగు నావతయు పరకము
 నాని మనుజుడు ముక్తుడౌ
- 6 గీతవతకము గీత శ్రవణము
 గీతధ్యానము గీతబోధయు
 విజ్ఞానాత్మకమందు జీయును
 తత్త్వసంపత్తిన్
- 7 గీత గర్భింద శతము చానము
 అత్మచుద్ధిగజీయులుభవరు
 డందు పునరావృత్తి రహితము
 అగ్నిహారామము జ్ఞానియై
- 8 శోకమయ సంహారహార్షిది
 తరణమంతగ గోరుపొగ్గిజ్ఞాను
 గీతయను నీనావ పాదక
 జీరు వరమగు తీరమున్
- 9 కామదేనువు అవనివత్తులు
 దోగ్ధకృత్తుడు పత్పహ్లావుడు
 దుగ్ధగీతామృతము గ్రోలగ
 నుండు అర్హులు భారుణన్



పండిత పండ్లం సదాశివం । వీరేశ్వరం వరాహరం
శంకరం చింతయేనంతం । పొయ్యరామం దశమమిందం

కృతజ్ఞతాంజలి

శ్రీ సత్యసాయిశ్వరుడు ప్రేరకుడై కారకుడై కర్తయై ఈదాసామదాసుని అనుగ్రహించుటకు ఈ గ్రంథమును వ్రాయించినాడు. శ్రీ స్వామివారి చరణ సరోజములకు త్రిరణ చిద్విగా గోదాదేవి సాష్టాంగ వ్రతామములు.

ఈ గ్రంథ రచనకు అధికనవాయ మొసగిన ధర్మ వ్రతారకులు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాది వేదలకు కృతజ్ఞతాంజలులు.

నేను శ్రీసాయి నన్నిది చేరుటకు ప్రేరకురాలై నాదా గోదేవి సరస్వతిగారు శ్రీ సాయిశేవ శతకావిష్కరణ సతలో "అందరకుసుఖోదకమై, అస్తికులలోని కాత్తిక సంస్కారమును జాగృతము చేయజాలిన గ్రంథమును వ్రాయు" యని అదేశించారు. శ్రీవారే అమెచే అట్లుపలికించారు. ఆ అదేశమే నా రచనకునాంది. అమ్మకు నాకృతజ్ఞతాంజలులు.

శ్రీసాయిశేవశతకమును వ్రచురించి శ్రీసాయిచారిత్రాను దిద్దుకొనుటకు కారణమైన సాయిసోదరి శా. జి. చారతి గారికి అశీషార్వక కృతజ్ఞతలు.

ఈ గ్రంథము నాశ్చర్యంకము పరిపూరిత అశీర్వదించిన
సద్గురువులు, పండిత ప్రకాశకులు అగ్రహృత్తి పెంపరాల
శివప్రహ్లాదాశ్రిగారికి దాదారినంతనములు.

ఈ గ్రంథమును పరిశీలించి వెన్నుకట్టి ప్రోత్స
హించి అభినందనముల రూపమున అశీర్వదించిన సాయి
పోతరులు డా॥ మోడేకుర్తి వెంకటనత్యనారాయణగారికి,
అస్సాదన రూపమున అవ్యాజ నాశ్చల్యముతో అశీర్వ
దించిన సహృదయ ఐదువులు డా॥ అప్పల సోమేశ్వర
శర్మగారికి కృతజ్ఞతాభినందనములు.

నాకు గురువర్యులైన అగ్రహృత్తి పెంపరాల మూర్యనా
రాయణశాస్త్రి, బ్రహ్మ కల్లూరి సోమశేఖరశాస్త్రి మహోద
యుల ముహూర్తలో శాస్త్రకవ్యాదులయందలికంద శేషుని
పండిత పండిత కవిరత్నము, విద్యాంశి గ్రంథమును పరి
శీలించి భక్త్యంజలి రూపమున అనుశీలించిన శిష్యమూడా
మణి చిరంజీవి డా॥ అకొండి విశ్వనాథమునకుఁబాఠిస్తులు.

వన్నవవరతము గ్రంథరచన మత్పాపవరచుచున్న
చిరంజీవులు డా॥ డి. వి. రమణమూర్తిగారికి, సాహితీ మిత్ర
మంజుల అర్యభూషణ సాయిపోదరులు డా॥ రేకపల్లి శ్రీనివాస
మూర్తిగారికి అశీర్వాదక అభినందనములు.

ఈ గ్రంథమును ముందరముగా తీర్చిదిద్దిన తట్టుపిల్లి
శ్రీ విజయదుర్గా వనక్ పెన్సిన్ అధినేత సాంబశివరావు
శ్రీ బాలును సత్యనారాయణగారికి కృతజ్ఞతాంజలి.

వీరవంశము కరావలలన మొనగి తత్త్వమార్గమున
అమృతయ పరంవత్సా ముందుకు వడుపును వర్వదా,
వర్వదా కంటికి రెప్పలా కాపాడుచుండవలసినదిగా భగవాన్
శ్రీ సత్యసాయిశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

అట్లు
రచయిత.



ఓం శ్రీ సాయిరామ్

శ్రీ సత్యసాయి పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీ సాయికృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి

॥

మొదటిఅధ్యాయము - అర్జున వివాదయోగము

ధృతరాష్ట్ర దడిగము :-

1. ధర్మ కురు సుక్షేత్రమందున
జీరినారలు యుద్ధకాండను
మామకాదులు పొందవేయులు
ఏమిచేసిరి పంజయా :

పంజయుడు వలికెను :

2. పొందవహ్మహతును జాచిన
ధార్తరాష్ట్రుడు తల్లడిల్లుడు
గురుని ద్రోగుని జీరి చారా
జనియె వీరినిన్

3. చూడుమా యాతాత్యవత్కా
దుర్జివవశుక్రుని నీదుశిష్టుని
హ్యహరచనావిలసితహ్నా
పొందపులలమున్

4. అనిలజాననపుత్రశములును
నానావంశున మహాహిష్టాసులు
సాత్యకియు ద్రువదుడు విరాటుడు
ముక్కునాగిల మహారథులు
దెండుకున్నారో
5. దృష్టశేకురు వేదితానుడు
వీర్యవంతుడు కాశికావని
శైల్య పురుణి క్కుంతిబోజాలు
చేరిరని బోరన్
6. యుధామన్యుడు సుత్తనూజుడు
సుతద్రాక్షుడు దొర్నివదీయులు
అనావాంగణమందు నిలిచిరి
మహారథులంతా
7. అస్మదీయ చమూటలమ్మున
అరితేరిన మహారథులలో
నాయకాగ్రీణు లెవ్వరెవరో
చెప్పుచుంటి ద్విజోత్తమో
8. మీరు వీన్నుడు కృపాదు కర్ణుడు
సోమదత్తియు జయద్రథుడును
దొర్నిపాత్రుడు విశ్రుఘుడును
వీరభూరిశ్రేష్ఠుడు నాదిగ
మహారథు లిందుకే

9. ఎందరో వీరాధిపతులు
అస్త్ర శస్త్ర కృపాసాహాయులు
అడలో వాకోలకు తార్త
మడియ నుండిరయ
10. వీన్నరక్షిత మన్నదీయము
ఇది మృమిత మణియ మియ్యెద
వీమరక్షిత పాండవుల ఇది
మల్ప మరయంగన్
11. మీరు మీమి హృహములలో
యథాస్థానములందు విలుదీ
అప్రమత్తులరగుచు నెల్లరు
వీమ్మకాపాడన్
12. రాజరాజును పోత్తపాంపగ
కురుక్షేత్రుడు వీమ్మ దండవి
సింహనాదముచేసి శంఖము
నొత్తియూది మహోన్నతన్
13. ధార్తరాష్ట్రునిపై నెల్లరు
శంఖావరీ దండ గోముల
అనకద్యను వెడలె నొక్కరి
దిక్కు అవియంగన్

14. శ్వేత పాయముల నొప్పురథమున
మాధవార్జును లదివనిందిరి
దివ్యశంఖము లొత్తియూదిరి
దివిజ అర్పింగన్
15. పాంచజన్యము హృషీకేశుడు
దీవదత్తము నింద్రసూనుడు
పాండ్యకమ్మును బీమసేనుడు
నొక్కపెట్టున నొత్తియూదిరి
చదలు గ్రక్కదలన్
16. వృధాసూనుడు యుద్ధిష్ఠిరుడును
యొత్తి శంఖ మనంతవిజయము
నుపొషణ మడిచెప్పకంబులు
కవల లూదిరి క్రమముగన్
17. మహేష్వానుడు కాశికావతి
మహారథుడొ దుర్జివదవతుర్గుడు
శిఖండియు విరటుడును సొక్కకి
అరితయంకర శంఖపొషణఁ
జేసి రిత్సుకలై
18. దుర్జివదహవతి దౌర్జివదేయులు
కామంబులు దరిమిన్ముదీరుం
కాదిగాగల పశుర ఈతులు
శంఖములు మాతన్

19. పాండవేయుల శంఖనాదము
వృధివ్యాకాశములు నిండగ
ధార్తరాష్ట్రుల గుండెలన్నియు
వచినె పెనుభీతిన్

20. రజారంభమునం గపిర్వజా
దాహవోద్ధత ధార్తరాష్ట్రుల
జారి గాండివమెత్తి కేశవు
తోడ నిట్లనియెన్

అర్జునుడనెను :-

21. ఉభయ సేనామధ్యమున కున్
రథము నిలుపుము హృషీకేశా
యుద్ధ వీరుల కాంక్షతోసున్న
వరుల వరికింపన్

22. దుష్ట దుర్యోధనుని నీర్మతి
యెవ్వరెవ్వరు చేరినారో
యేరితో నే బోరవలెన్
యరయగా దలతున్
సంజయుడు వరికెను

23. వరుని మాటల వారికించి
వాసుదేవుడు రెండు సేనల
వడును రథములు నిలిపె రాజా !
హిర్య కున్నింపన్

శ్రీమద్భగవద్గీతా మహాపాదం

24. ద్రోణ నీష్ఠ వశిష్ఠుల ధోరణుల
యెందుల శరదము నిలిపి కృష్ణుడు
“సరణలమ్మును సారజాదుము
పలునా! యనియెన్

25. అతయ సేవలనున్న యాత్తుల
తాత తండ్రిల గురుల భ్రాతల
పుత్ర పొత్రుల వలుల శ్వశురుల
గాంచె నరు డంతన్

26. అపవస్థలనున్న యెల్లర
నాత్మబంధులజూచి యర్జును
దతుల కరుణాశృవణమిచ్చి
వలిగి శోకమునన్

అర్జునుడనెను:-

27. శీశు యాత్మీయు లందరు
నమఃరజూమిని దాన వర్చిరి
రణము దారుణమారణంబగు
నెల్లు నహియింతున్

28. అవయవంబులు శిథిలమాయెను
శరీరంబున కంప మొదవెను
కంఠకోషయు రోమభూర్జము
నన్ను గ్రమ్మెను మారణా ।

29. గాంతివము చేజారుచున్నది
మందుచున్నది యొకేణ కృష్ణా!
మతిభ్రమణము కలుచున్నది
దుర్నిమిత్తములరయుచుండిని
నిలువ లేనింకన్
30. అహవంబుననైన వారల
నందరను బరిమార్చి యుక్తుత
విజయరాజ్యరమానుభోగము
నందలేనయ్యా ।
31. గురులు పితరులు పితామహులును
పుత్రులును పౌత్రులును మిత్రులు
బాంధవులు సంబంధులంతా
వచ్చి రని పోరన్
32. ధనము మానము పొగ్గినవందక
మాహవమ్మున వాచాంతియొగ
సిద్ధమతులై చేరి రెంతకో
చూచితే కృష్ణా!
33. వలదు విజయము వలదు భాగ్యము
వలదు సుఖములు వలదు భోగము
రాజ్యభోగము లేల్లచేసిక
మేల వాడు పరాత్పరా

34. రాజ్యభోగము లెవరికొరకో
వార లందరు ధనప్రాణా
శలము నీడి రణాభిముఖులై
వచ్చి నారదె కాంచుమా
35. త్రిదివసామాశ్రయము లభించిన
జంపజాలను బంధుజాలము
నవనిరాజ్యరమైకలబ్ధికి
హంత నెటొదున్
36. ధార్తరాష్ట్రులఁజంప మన కెటు
ప్రీతికల్గును వాసుదేవా
ఆతకాయులై యైశవారల
జంపి పాపము నందలేన్
37. గృహముకాల్చిన విషముపెట్టిన
రాజ్యరమణుల రచ్చకిడ్చిన
శస్త్రపాడి ధనావహారులు
ఆతకాయు లెటెన్
38. కలుషవర్తులు కఠినదిక్తులు
కుటిలధర్ములు కూటనీతులు
జంధు ధనదారావరాధులు
పావకర్మకులే

39. ఆతకాయుల నంహరింతుట
భండనమ్మున ధర్మమైనను
బంధుజన సందోహనాశము
పానమని యెఱుతున్
40. రాజ్యలోభాకాశ్రింతమతులై
కులక్షయమును బంధునాశము
మిత్రద్రోహము పాతకములని
యెంచ రీమూర్ఖుల్
41. ఆశలను పాశములఁ జిక్కుచు
పానమిది యని యెరిగి యెరిగియు
కాంధవాళిని భండనమ్మున
నెట్లు మాయుంతున్
42. ప్రియపాశము, బంధు బంధము
పావభీతియు వంశలోభము
మమత్వంబును నొప్పకున్నవి
కులక్షయమునకున్
43. కులక్షయమున పనాతనకుల
విమత ధర్మము లన్ని కూలును
ధర్మహానిని కుల మశేషము
ధర్మదూష్యమగున్

44. ధర్మ విరహిత సంఘమందున
కులస్త్రీ శీలమ్ము గోల్పడు
శీలసంపద గోలుచోయిన
వర్ణసంకరమౌ
45. వర్ణసంకర మైనకులమును
కులఘ్నులు పితరులును కూడను
పిండ ముదకము లేక నారక
దుఃఖమందు దురచ్యుతా।
46. వర్ణసంకర కారకుండగు
కులఘ్నుడు దోషానలంబున
జాతి కులధర్మములు జగతిని
దగ్ధ మొనరించున్
47. వర్ణ ధర్మ విహీనజనులకు
నరకమే కాశ్వత శరణ్యము
జ్ఞానహీనత పశువృత్తియు
పవని వర్తించున్
48. రాజ్యలోభా కృష్ణమతిన్
స్వజనహత్యకు పూని దుష్పహ
పాపకర్మ మొనర్పజాతుకు
యోతగీచము మాధవా।

49. అత్త శస్త్రాయుధోన్మత్తులు
ధార్తరాష్ట్రు లధర్మవదులై
శస్త్రరహితుని నన్ను సంపిప
క్షేమమే యగు మాధవా!

సంజయుడు పలికెను-

ఇట్లు పలికిన వృథాపత్కుడు
చాపనారాచములు వీడుచు
శోకవిచలితమానసుండై
చతికిలంబడె రథమునన్

భగవద్గీతానుధాపాదురి అర్జున విషాదయోగము
వృథామాధ్యాయము.

రెండవ అధ్యాయము - సాంఖ్యయోగము

సంజయుడువల్కిను -

1. అశ్రిహర్ణాకులేక్షణుడును
శోకమోహవికారవదనుడు
కృపావిష్టమనస్కుం డగు వరు
జూచిహరిపల్కిన్

భగవానుడువలికెను

2. అనార్యోచితమవ యశఃకర
మట్లు స్వర్గాటంకమగునీ
మోహ మెట్టుల నిన్ను జేరెను
విషమశమయమునన్

3. హృదయదౌర్బల్యమును వీడుము
విడుపు పొరుషహీన భావము
నీడు కర్తవ్యము యుద్ధము
జేయలే లెమ్మా :

అర్జునుడువలికెను-

4. హుజనీయులు భీష్మదోర్జిలుల
క్షూరనారాచముల గొట్టచు
నాహవమ్మున వారి నెట్లు నె
దిర్చి పోరుదు మాధవా ।

5. గురులఁజంపక విక్షితాన్నము
నారగించెడి బ్రతుకె శ్రేయము
వారి జంప లలిరచురక్తపు
కూడుదినజాలన్
6. ఏది శ్రేయము తెలియకుంటిని
గెలుపు నోటమి తెలియరానివి
ఎవరి జంపిన బ్రతుకలేమో
వారె యనిమొన నిలిచియుండిరి
ధార్తరాష్ట్రాదుల్
7. ఆత్మతత్త్వజ్ఞానశూన్యుడ
ధర్మ సంకటమోహచిత్తుడ
శరణు వేడితి శిష్యుడను నీ
శాసనంబున నడుపుమా
8. శత్రురహితము సుసంపన్నము
నైన భువి దివి పృథుత గర్భియు
నిందిరియమ్ముల కావ మణితెడి
జ్ఞాన మీ నెరుగన్
సంజయుడువల్కెను
9. యుద్ధమును నే చేయలే నిక
హృషీకేశా యసుచు పార్థుం
డూరకుండెను మాటలాడక
శోకవ్యాకులుడై

10. ఉభయసేనామద్యమున గడు
 శోకవిహ్వలచిత్తు నర్జును
 హాసనదృక్కుల జూది కృష్ణుడు
 పలికెనీరీతిన్

భగవానుడుపలికెను -

11. ఏలశోకమ్మ శోచ్యులకై
 బుద్ధివాదనపటిమ జూపెడు
 ప్రకృతిసహజము చావు పుట్టుక
 జ్ఞాని వగవడు భారతా :

12. నీవుగానీ శనుగానీ
 మోహరించిన వీరుగానీ
 నిన్న నేడును రేవునెవుడును
 లేకపోవుట లేదయా!

13. బాల్య కౌమారములు యౌవవ
 వార్ధకంబులు కలిగినటలే
 జ్ఞాని దేహంతరస్థాస్తికి
 శోకమందడు ఫల్గువా :

14. ఇంద్రియములు విషయసంగతి
 ద్వంద్వములు కల్గించుచుండును
 రాకపోకలు నస్థిరములు
 నోర్చు గనుమయ్యా!

15. ధైర్యశాలియు విషయవిముఖుడు
మోహదూరత ద్వంద్వనముడై
మోక్షమున కర్హతను వొందును
అత్మరతు డౌటన్
16. ఉన్నదానికి లేమి యుండదు
లేనిదానికి నునికి యుండదు
కలిమి లేముల తుదిని నిశ్చయ
మాత్మవిదుడెరుగున్
17. నాశరహితమైన యాత్మచె
లోకములు వ్యాపింప బడినవి
అవ్యయాత్మ వినాశదక్షులు
లేరు బీభత్సా!
18. అవ్రహేయుడు జీవు డవినా
శుడును తనువులు నశ్వరమ్ములు
నగుట దుఃఖ మ్ముడిగి చేయుము
యుద్ధమును పార్థా !
19. చంపునదియును చంపబడునది
అత్మయని భావించువా రిం
నట్లు లర్హున । అత్మ చంపడు
చంపబడదయ్యా !

20. అత్మ నిత్యమవాది పూర్వము
 లేకపోవుట మరల గలుగుట
 పుట్టి గిట్టుట నుండ వాత్మకు
 దేహమరణము దేహి కంటదు
 సత్య మిది పార్థా :
21. నిత్య సత్యం బక్ష య మ్మని
 అత్మ నెరిగిన పూరుషుం డిల
 ఎవరి నెట్టులచంపు ? నెవ్వని
 నెట్లు చంపించున్
22. జీర్ణవసనము వదలి మనుజురు
 కొత్త పుట్టము గట్టినట్టుల
 శిథిలదేహము వీడి నూతన
 దేహమును బొందున్
23. శస్త్రములు ఛేదించజాలవు
 అగ్ని కల్పగ నీరు తడువగ
 మారుతము శోషించ జేయగ
 జాల వీయాత్మన్
24. ఛేదనంబును దాహమును మది
 శోషణంబును క్షేదమును లే
 వాత్మకును సుస్థిరము నిత్యము
 సర్వగత మరయన్

25. అవాఙ్మాననగోచరుం ఐ
వ్యక్త మవికా ర్యాత్మ యని నీ
వసుభవ జ్ఞానమున నెఱిగిన
లేదు దుఃఖం బర్హునా ।
26. చాపు పుట్టుక లెప్పుడును నీ
దేహి కున్నవి యనినగానీ
శోకమోహము లందగాదగ,
దంతరంగమునన్
27. పుట్టు జీవికి చాపు తప్పదు
గిట్టు పొడికి జన్మ తప్పదు
తప్పనప్పుడు దుఃఖ మేదికి
తత్త్వ మెరుగుమయా :
28. జననమందకపూర్వమును మర
మరణమందినపిదప కవలద
దాది యంతములందు లేకయె
మధ్య మనలెడి దేహమునకై
దుఃఖమందగ నేదికిన్
29. అద్భుతం ఐని చూచునొక్కడు
అబ్బురం ఐని చెప్ప నొక్కడు
వినుచు నచ్చెరు వందు నొక్కడు
స్వానుభవమున నాత్మ గాఢరు
పిర లెవ్వరు భారతా ।

30. సర్వ జీవుల తనువులందున
దేహి నిత్యుండుండుభారత ।
చఃపశశక్యముకాదు జీవుల
దుఃఖమదియేలా ?
31. స్వధర్మంబే యరసి చూచిన
ధర్మచలనము నీకు తగునే
క్షత్రియునకును ధర్మయుద్ధమే
శ్రేయమైవరణన్
32. పుణ్యపశమున సంభవించిన
తెఱచియుంచిన స్వర్గద్వారము
వంటి యుద్ధము క్షత్రియునకే
లభ్యమౌనుభి కే
33. ధర్మకర్తవ్యము యుద్ధము
చేయవేని స్వధర్మ కీర్తులు
కోలుపోవుదెకాదుపుడమిని
పావ మందెదు ఫల్గునా
34. వీడు ఈయవకీర్తిగాధను
లోకు లెల్లరుచెప్పికొందురు
లోకపూజ్యాడవై ప నీకవ
కీర్తి మరణముకంటె దాదల
మౌను యోచింపన్

35. నిన్ను పొగడెడి మహారథులే
యుద్ధభయమున పారివా వని
పిరికివం దిల గేలిచేయుచు
కించవడతురు పొండవా ।
36. నీదు పామర్థ్యము శౌర్యము
శాత్రులు దూషించి నీచపు
భాషలాడగ వినుటకంటెను
దుఃఖతరము క్షే ?
37. జయము రాజ్యరమానుభవ మీడు
వీరమరణ మ్మొసగు స్వర్గము
రెండిలో నేదైన మేలే
యుద్ధధర్మోత్సాహమతివై
లెమ్ము కౌంతేయా ।
38. సుఖము దుఃఖము లాభమును మురి
నష్టమును జయ మపజయమును
సమముగా మది నెంచి పోరిన
పాప మెటదు ఫల్గునా ।
39. సాంఖ్యమందలి యాత్మతత్త్వము
నెరుకవరదీతి నింతదనుకను
కర్మబంధచ్ఛేదకమ్మగు
యోగ మెరిగింతున్

40. కర్మయోగవధానం గమనమఖి
నుంత పొగిన మఫలదం ఒగు
భయదభవబంధమును దెల్పించియు
వరుని రక్షించున్
41. నిశ్చయాత్మక కర్మయోగికి
నిశ్చలం ఒగు బుద్ధియుక్కుడె
యత్నహీనుల మతులు భిన్నము
లంతులేనివి ఫలునా ।
42. వేదచోదితమధురసూక్తుల
అర్థవాదగ్రహణమతులై
ఫలాపేక్షయే వరమ ఒక్కం
బంచు నెంతురు కవ్వడి :
43. స్వర్గసౌఖ్యాపేక్షకాంక్షలు
ఇహవరముల భోగదములొ
కామ్యయాగము లాచరించెడి
అల్పమతులై శూన్యఫలముల
నందుచుందురు భారతా ।
44. అస్థిరమ్మగు చిత్తజమ్నా
కర్మకాండవృత్తికాండ మంతయు
వేదచోదిత మైనదై నను
చావు పుట్టుక కారణమై
వరుని బంధించున్

45. త్రిగుణ ద్వంద్వాతీతమతిపై
నిత్యసత్యసమత్వద్వష్టిని
యోగమును క్షేమమునుమీరిన
జ్ఞానివై మనుమా ।

46. ఎల్లెడల జల మున్నయప్పుడు
కూనమున వని యెంతయుండునో
బ్రహ్మవేత్తకు వేదకాలం
బంతె యువనరమో ।

47. కర్మమున కధికారి వంతియో
ఫలమునందగకాదుపార్థా ।
కర్మఫలమం దాశవీడుము
కర్మ వీడకుమా ।

48. మోహమందకయోగి వగుమా ।
సఫలమైననువిఫలమైనను
సామ్యమతిపై కర్మ జేయుము
సమత్వ మేయోగమా ।

49. కామ్యకర్మమునీచతమమగు
యోగకర్మంబుజ్వలముని
ష్ఠామకర్మాచరణసమకా
చిత్తుడవుకమ్మా ।



50. యోగకర్మసునిష్ఠచిత్తుడు
 పక్ష్మితఁజునుదుష్కృతఁజును
 భావమునందేవిడచివై చును
 కుశలకర్మమెయోగమర్జున
 యోగివై మనుమా

51. సామ్యచిత్త వివేకవర్తులు
 కర్మఫలత్యాగమునుజేసియె
 జన్మబంధముదొలగిమోక్షము
 నందుదురుపార్థా ।

52. మోహకలుషవిముక్త ముతిను
 జ్ఞాననిత్యానందమందిన
 వినినవియు వినబోవు బోధల
 యవసరములేదహునా ।

53. వివిధబోధల కలతజెందిన
 నీదు చిత్తము నిశ్చలఁజై
 ఆత్మరతి నిర్మగ్నమైనచో
 యోగి వాడువు కవ్వడి ।

అర్జునుడు :-

54. సమాదిస్థిత స్థితవృజ్ఞాని
 స్థిమితచిత్తుని లక్షణములు
 భాషయును భావము వడవడి
 ఎఱుఁగుదును మాధవా ?

భగవానుడు :-

55. సర్వకామవివర్జితాత్ముడు
సదా ఐహృదానందతుందిలు
రాత్మరమణానందతుష్టుడు
స్థితవ్రజ్ఞుడు ఫల్గునా
56. దుఃఖమందున గలత జెందడు
సుఖమునం దాసక్తి నందడు
క్రోధ రాగ భయాదిదూరుడు
స్థితవ్రజ్ఞుడు కవ్వడి :
57. సర్వ విషయాసక్తిశూన్యుడు
ప్రొత్త సుఖదుఃఖాదినంగతి
ద్వేషవిరోహితతత్త్వచిత్తుడు
స్థితవ్రజ్ఞుడుపాండవా ।
58. విషయవాంఛాదూరధృతిమతి
ఇంద్రియములనిముడ్పు నెకదశ
అంగములుకుదియించుకచ్చవ
మట్లుయోగమునన్
59. ఇంద్రియములగెలుచుధృతమతి
విషయభోగవిదూరు దగ్ధుడు
అత్మదర్శన మందినంతనె
వాసవల వాయున్

60. శక్తిమంతములింద్రియములు
తత్త్వసాధకుడై నపాశ్రిజ్ఞుని
మనసు సై తముకొల్లగాదాని
క్షోతవరచునుఫల్గునా ।
61. ఇంద్రియములనోడ్చుస్థిరమతి
అత్మతత్త్వరచిత్తవృత్తిని
మత్పర మ్మొనరిం దియోగియు
స్థితవశ్రజ్ఞుండొనిలన్
62. విషయచింతనమానసున కా
విషయమందాసక్తి కలుగును
దాన కామమునొదవుకామమె
క్రోధహేతువగున్
63. కోరిధముననవివేకమొదవుళు
దాన తనుల్లా ఘరదిమనలును
అంతబుద్ధివిశాళ మంతట
నధఃబశితుడగున్
64. నరుడురాగద్వేషభహితుఁ
దాత్మవశ్చేంద్రియంగణమున
విషయసుఖముల హాసభవించుచు
శాంతివందునుభారతా

65. మనశ్శాంతిని సర్వదూఃఖము
లంతరించును శుద్ధచిత్తుని
ఋద్ధిశీఘ్రమై ఆత్మరతమై
పెంపుగాంచువడిన్
66. ఇంద్రియముల యదుపు నెరుగక
ఋద్ధి సద్భావనల నందడు
దాన నరు డిల శాంతినందడు
సుఖముశూన్యంబౌ
67. గారి యెదురుగపీచి నీటను
నావనెచటికొ నెట్టినట్టుల
చంచలేంద్రియలోలుదిత్తము
విజ్ఞతనుబాపున్
68. విషయసంగతితోవనీయక
యింద్రియముల సర్వవిధముల
నిగ్రహించెడివానిజ్ఞానము
సుస్థిరమ్మగువల్లనా ।
69. ప్రాణికోటికిరాత్రియైనను
యోగికిది మేల్గాంచువీరలే
లోక మెత్తరిమేలుకొనునో
జ్ఞాని కదినిశయౌ

70. నిర్మలంబగుపూర్ణజలధిని
నదులుకలిసెడిరీతికోరిక
లేమహత్మునిజేరి యణగునొ
యతడె శాంతు డకామియున్
71. పకలవాంఛలు నెల్లయాశలు
నహంకారము మమత్వంబును
విడచి మనునా స్థితవ్రజ్జడు
శాంతుడై వరలున్
72. ఇదియె క్షాప్తిస్థితి యనంగమ
దీనిఁ బొందిన మోహ మందడు
అంత్యమందీస్థితియె యోగికి
బ్రహ్మనిర్వాణాత్మకంబగు
మోక్షమొడ చూర్చున్

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి-సాంఖ్యయోగము
ద్వితీయాధ్యాయము-



మూడవ అధ్యాయము - కర్మయోగము

అర్జునుడుడడిగెను :-

1. కర్మకంటెనుజ్ఞాన మెక్కుడు
శ్రేష్ఠమనిచునుశ్రీనివాసా ।
ఘోరమారణయుద్ధకర్మకు
నేలపురికొల్పన్
2. ఒకటికొక్కటి విరుద్ధములఱు
మోహపరచెడి నీదుమాటలు
నాకుశ్రీయము నొకేమార్గము
నిర్ణయింపుము కేశవా ।

భగవానుడువల్కిను :-

3. లోకమున పాంఖ్యలకు జ్ఞానము
యోగులకు సత్కర్మయోగము
ద్వివిధములుకై వల్యదము అని
శృష్టిమొదటనెచెప్పబడినవి
పార్థ । నాచేతన్
4. కర్మచేయక పూరుషుం డిల
పొంద డెఱునై ష్కర్మకావము
కర్మవీడిన మోక్షసిద్ధిని
గాంచజాలడు ఫల్గునా ।

5. క్షణము నై తముకర్మ చేయక
నుండరెవ్వరులోకమందున
వృక్కతిగుణసమ్మోహవివశత
నరుడుకర్మలజేసెడిన్
6. ఇంద్రియముల నణచిపెట్టియు
విషయచింతనమానసుండె
కవటకర్మాచరణశీలుని
మూర్ఖు డందురు కవ్వడి ।
7. మానసమును నింద్రియముల
నిగ్రహించియు వానిచేతనె
నిరాసక్తిని కర్మయోగము
జేయువురుషుడె శ్రీష్టుడౌ
8. కర్మ జేయక యుండుకంటెను
నియతికర్మల జేయ మేలగు
నకర్మతునకు జీవయాత్రయె
నిష్ఫలం బగునర్జునా ।
9. యజ్ఞకర్మేతరము లన్నియు
జన్మబంధన కారణములై
కాననిరపేక్షముగ కర్మల
నాచరింపుము కవ్వడి .

10. యజ్ఞస్పష్టిని ప్రజాస్పష్టిని
చేసియజ్ఞ డిట వల్క్మినర్జున
యాగకర్మ లెకామగవులై
యభీష్టంబులనిచ్చుచుండును
వృద్ధిగాంచుడు మానవుల్
11. దీనసుమనఃప్రీతిగూర్చుడు
సురలుమిమునంతునిప్తి పరుతురు
పరస్పరసంప్రీతికలై
శ్రియ ముండుడు పేర్కొన్
12. యజ్ఞనంభావితులుదేవత
లిష్టభోగములిచ్చుచుండురు
దానసురలను దృప్తి పడవేక
యనుభవించెడి కృతఘ్నాత్ముడు
చోరుడే యగుభారతా ।
13. యజ్ఞశిష్టాశనుడుసుజనుడు
వర్మపాపవిముక్తి నందును
స్వోదరార్థమే మేనపు నమమతి
పాపమే గుడుచున్
14. అన్నజాతము జీవజాల్మము
మేఘజాతం బవనినన్నము
యజ్ఞజమువర్జన్య మర్హుప
కర్మయజ్ఞజమౌ

15. కర్మ వేదోక్తమ్ముపార్థా ।
వేద మాత్మోద్భవము నిఖిలము
సర్వగతమౌచ్యహ్మమెప్పుడు
యజ్ఞమందమరున్
16. అస్మదీయవ్రవర్తితమగు
లోకచక్రం బనుసరింపని
మూఢుడింద్రియ లాలసుండై
వ్యర్థజీవనుడౌ ।
17. ఆత్మరతుడును నాత్మప్రీతుడు
ఆత్మసంతుష్టాంతరంగుడు
నై నజ్ఞానికి జేయుకర్మలు
జగతినుండవు భారతా ।
18. కర్మజేయుటయందు లాభము
చేయకుండుటయందు నష్టము
స్వప్రయోజనసిద్ధికొఱకై
యొరులవేడగనవసరంబును
లేవుజ్ఞానికి పల్లవా ।
19. కానసతతము విహితకర్మల
ననాసక్తత జేయగావలె
అట్టి కర్మాచరణశీలుడు
మోక్ష మందును పల్లవా

20. కామరహితసుకర్మజేసియో
మోక్షమందిరిజనకముఖ్యులు
లోకసంగ్రహకార్థమతిపై
కర్మచేయుముఫలునా ।

21. శ్రేష్ఠుడేకర్మమునుచేయునో
తక్కుజను లదెయ్యాచరింతురు
సుజనుకెద్దివర్జమాణమగునో
లోకమునకదెయు క్తమా

22. త్రిభువనంబులవిహితకర్మలు
పొందబడనివి పొందవలసివ
నించుకై ననులేవునాకిల
ఐన జేయుదుకర్మలన్

23. నిత్యమునునేకాగరూకత
గర్మములవర్తింపకున్నచో
లోకులందరునాదుమార్గమె
యనునరింతురుఫలునా ।

24. కర్మలను నేచేయకున్నచో
వర్జనంకరకారకుడనై
లోకనాశకరుడ నౌతును
గావచేయుదు కర్మలన్

25. ఫలాపేక్షనుపామరం తిల
కర్మజేయును జ్ఞాని యటలే
నిరాసక్తినిజేయగావలె
లోకనంగ్రహదార్థమే ।
26. కర్మసంగునిమనసునొంపక
కామవిరహితవిహితకర్మల
జేయు నిలజేయించునొరులచె
జ్ఞానికుశలుండై
27. పృథ్వీగుణములుకారణంబుగ
వివిధ కర్మలుజరుగుచున్నవి
అహంకారవిమూఢదిత్తుడు
తానెకర్త ననున్
28. పృథ్వీగుణములువిషయగుణసం
వర్తనము లనియొరిగి యుంటచె
భారతా ! గుణకర్మవిభజన
తిత్త్వవిదు డాకర్మలందలి
మాని కాదయ్యా ।
29. ప్రకృతిగుణసమ్మోహాభిత్తులు
త్రిగుణకర్మానక్తి నందుదు
రట్టిమందుల జ్ఞాని చలితుల
జేయగూడదుఫల్గునా ।

30. అశమమకారములువీడియు
నాత్మరతమగు చిత్తవృత్తిని
సర్వకర్మలు నాకొనంగుచు
విగతతాపవిశుద్ధమతివై
జేయుమాహవమర్హనా ।
31. శ్రద్ధకలిగి యసూయ వీడియు
నిత్యమీమత మనుష్ఠించిన
కర్మబంధవిముక్తి నందుదు
కర్మయోగమునన్
32. నాదుమతమిది యనుష్ఠి. పక
ద్వీషమతులై మెలగుమూఢులు
నాత్మదూరులు జ్ఞానశూన్యులు
నగుచు చెడుదురు ఫల్గువా ।
- 33 వండితుండును పొగిడికోడియు
స్వభావాశ్రితవ్రతవర్తనులే
నిగ్రహం వికయేమిలాభము
గూర్చుజాలునుభారతా ।
34. ఇంద్రియములకు విషయములపై
రాగద్వీషము లున్నవర్జున
వరుని కవి శత్రువులుగావున
వశుడుకారా దెన్నడున్

35. పగుణవరధర్మము కంటెను
శ్రీయమా విగుణాత్మధర్మము
స్వధర్మంబున మృతియ మేలగు
నన్యధర్మము భయదమా ।

అర్జునుడడిగెను :-

36. అచ్చ లేకయ పావకర్మము
నెవరో ముందుకు నెట్టి నట్టుల
దేనిచేతను వ్రయుక్తుండై
చేయుపురుషుడు మాధవా ।

శ్రీభగవానుడు తెల్పెను ।-

37. రజోగుణమున నుద్భవించిన
కామమే క్రోధము పాపము
అనంతృప్తము మోక్షవై రియు
నదియె తెలియుము ఫల్గువా ।

38. ధూమమగ్నిని మతినకుద్ధము
మావి గర్భంబందు శిశువును
గప్పినట్టులే కామకోర్కెధము
గవ్వు జ్ఞానమునర్జునా ।

39. పూరణః మన క్షయవికానిది
వహ్నివలె నంతృప్తి నందదు.
కామ మాశగనాత్మగచ్ఛును
జ్ఞాని కాశయే వై రియా

40. ఇంద్రియములును మనోబుద్ధులు
కామమున కిల నాశ్రియమ్ములు
వానిచే నదియాత్మ గ్రమ్మియు
నరుని మోహితు జేసెడిన్
41. జ్ఞానవిజ్ఞానములమాపెడి
పాపరూపంబై న కోర్కెను
తొలుతనింద్రియనిగ్రహముచే
రూషమాపుట శ్రేయమా
42. ఇంద్రియములును మతియు బుద్ధియు
నుత్తరోత్తరఃశీయమ్ములు
బుద్ధికన్నను మిన్నయైనది
యాత్మ యొక్కదె ఫలునా ।
43. బుద్ధికంటెనునాత్మమనమను
విజ్ఞతను మతినదుపుచేయుదు
కామశత్రుక్షయము జేయుము
నిశ్చయాత్మకబుద్ధివై

శ్రీమద్భగవద్గీతానుధామాధురికర్మయోగము
తృతీయాధ్యాయము

నాల్గవ అధ్యాయము - జ్ఞానయోగము

శ్రీ భగవానుడు వల్కిను :-

1. అక్షయమ్మగు కర్మయోగము
మున్ను నూర్చున కేమ చెప్పితి
రవియువై వస్వతున కొసగెను
అతడు నిక్షాకునకు దెల్పెను
తెలియు మోపార్థా .

2. ఇట్లువరునగ వచ్చు దీనిని
రాజములులందరు గ్రహించిరి
అనుసరించెడివారులేమిని
యోగ మడుగంటెన్

3. అత్మసఖః భక్తుండ వగుటను
శ్రేష్ఠమును గోవ్యంబు నగు నీ
సనాతననైష్కర్మ్యయోగము
గరవీతిని నీకై

అర్చనుడడిగెను :

4. నీదుజన్మము నేటిదేకద
నూర్చుజనేనము సృష్టినాది
నీవురవి కువదేశ మునగుట
ఎట్లుసిద్ధించెన్

భగవానుడు వల్కెను :-

5. నీకునాకుననేకజన్మలు
నేటిదనుకనుగడచెనర్జున
వానివన్నిటినే నెరుంగుడ
నీకు తెలియవయా ।
6. అభవుడనుగ నవ్యయాత్ముడ
సర్వ జీవేశ్వరుడ నై నను
నాదు ప్రకృతినివధివనించీయు
వవతరింతునిలన్
7. ధర్మ సంకటమైనయత్తురి
అధర్మోద్ధతిమించినప్పుడు
ఆత్మమాయావిలసితుడనై
అవతరింతుధనంజయా
8. సాధురక్షణదుష్టశిక్షణ
ధర్మసంఘస్థాపనకునై
యుగయుగంబులనాకునేనై
యవతరింతును పల్గనా ।
9. ఇట్టిదగునాజన్మకర్మల
తత్త్వమునుగ్రహింతువిజ్ఞాతుఁ
చనివపిమ్ము టజన్మమెత్తత్వ
వన్నె పొందునువమ్ముమా

10. వీతభయకోర్కధానురాగూణ
మన్మయులుమద్భక్తవర్ణులు
జ్ఞానతాపసముఖ్యు లైందర
నన్నుపొందిరిభారతా ।
11. ఎవరునన్నెఱు లాశ్రయింతురో
వారినల్లెయనుగర్హితును
సర్వవిధములనాదువార్గమె
యనుసరింతురుభూతనుత్
12. కర్మసిద్ధినికాంక్షజీసెడి
నరులుదేవులనాశ్రయింతురు
కారణమునీలోకమందువె
సిద్ధిశుక్రమెకలుటన్
13. పార్థః గుణకర్మములవిభజనః
జతుర్వర్ణములేస్సృజించితి
కర్తనై ననుకానివాడను
నిర్వికారుడ నెరుగిమా ।
14. కర్మములు నన్నంటవంభును
కర్మఫలస్పృహజాతులేడని
తెలియునాతడుకర్మములచేఁ
గట్టుబడడయ్యా ।

15. ఇట్లుహ ర్వముముక్తులందఱు
దెలిసినిస్సహఁగర్వతేనితి
నీవు నెట్లె నపాతపముని
ష్కామకర్మనుజేయుమా ।
16. విదికర్మమొ యే దకర్మమొ
తెలియవిజ్ఞులెమోహముదితి
దేనిదెలిసినముక్తుడగుదువా
అట్టికర్మరహస్యమిప్పుడు
నీకుదెలిపెదనర్జునా ।
17. శాస్త్రచోదిత 'కర్మ'తత్త్వము
శ్రుతినిషిద్ధ వికర్మరూపేణ
కర్మకాని యకర్మరీతియు
గహనములు గోప్యములు గావున
తెలియగావలెభారతా ।
18. ఎవడుకర్మమునం దకర్మము
నకర్మంబునఁ గర్మగారదునో
నకల కర్మాచరణు డాతడె
యోగి,స్వాజ్ఞాదు,బుద్ధియునీ
19. కామసంకల్పములు వదిలి
ఎవనికర్మలు జ్ఞానపహ్నిని
దగ్ధమగునో అతని నాద్యులు
స్వాజ్ఞాదందురు భారతా ।

20. కర్మఫలసంగమును విడిచి
నిరాశ్రియుడౌ నిత్యతృప్తుడు
కర్మలను చేసియు నొకింతయు
కర్త కాడని యెరుగుమా
21. నిర్గతాశుడు నియతదిత్తుడు
త్యక్త సర్వపరిగ్రహుడు నై
లోకసంగ్రహకర్మచేతను
సమము పొందడు పలుకా ।
22. భువి యదృచ్ఛాపాప్రిప్త తృప్తుడు
ద్వంద్వమత్సరసిద్ధ్యసిద్ధుల
కఠితుండై చేయుకర్మలు
బంధములు కా వెప్పుడున్
23. సంగరహితుడు ముక్తబంధుడు
జ్ఞానదిత్తుడు యజ్ఞకర్ముడు
నైనపాప్రిజ్ఞానికర్మలన్నియు
బంధరహితములర్హుసా ।
24. హోమసాధన హోమద్రవ్యము
లగ్ని హోతయు హుతఘ్న పర్వము
బ్రహ్మమని యేకాగ్రమతియై
యాగయోగము నీయుప్రవిష్టాడు
తానె బ్రహ్మ మగున్

25. యోగులందునకొంద రక్షున
దైవయజ్ఞముననుష్ఠింతురు
కొందర ద్వైతాత్మ యోగులు
బ్రహ్మవహ్ని నిజీష ప్రేతురు
బ్రహ్మభావమునన్
26. ఇంద్రియములనిగ్రహింపి
విషయములనయ్యింద్రియాగ్నుం
వారియోగవభానుసారము
వేర్చి రక్షున నియతిమై.
27. కొంద రింద్రియప్రాణకర్మల
జ్ఞానదీప్తంబగుచువెలిగెడి
సంయమాత్మకయోగవహ్నిని
ఆహుతింతురుభారతా ।
28. ద్రవ్యయజ్ఞము తపోయజ్ఞము
జ్ఞానవేదాధ్యయనయజ్ఞము
యోగయజ్ఞము లనుసరింతురొ
ధృఢవ్రతచిత్తుల్
29. నియత ప్రాణాయామవిష్ణులు
రుద్రప్రాణాపానగతులై
ప్రాణవాయువు వహిసంఘన
అపానంబును ప్రాణమందనఁ
నాహుతింతురు పల్లవా ।

30. యజ్ఞవిదులా హర నియతినీ
 ప్రియమును నా ప్రియముంటే
 వేర్వేర్వీ యజ్ఞక్షిపితకల్పమో
 లాదురెందరొయ్యధునా ।
31. యజ్ఞశిష్టాశనుడు సుజనుడు
 ననాతనమో జ్ఞప్తోబోధదాతా
 యజ్ఞహినులకిహ మే లేదన
 వరముమాటేలా ।
32. వేదముల బహువిస్తృతంబుగ
 వివిధక్రతువులు తెలుపబడినవి
 యేరుగుమన్ని యుకర్మజము లన
 తెలిసిముక్తినిగాంచుమా ।
33. అర్థసాధనక్రతువుకన్నను
 జ్ఞానయజ్ఞమెక్కిష్ట ముర్దున
 కర్మములు నిశ్చేషములుగా
 జ్ఞానమున లయమో ।
34. తత్త్వదర్శనులై నజ్ఞానుల
 వదములంటడే సేవజేయుచు
 నమయూ మారసివిధేయుడవై
 జ్ఞానవిక్షమవేడిశక్తిగ
 పొందగావలెబోధలన్

35. దేని నెరిగినమోహముక్తియు
జీవులనునీలోక వాలో
నకలమందునగాందగలవో
యట్టిజ్ఞానము నందుమా ।
36. నీవుపాపులలోనమిక్కిలి
పాపతముడవటంతుకలదిన
జ్ఞానబోతమెచాలు నీయశు
సాగరముదాటన్
37. సమిధలనుజ్వరితాగ్నిజ్వాలలు
భస్మరాశిగజేయురీతిని
జ్ఞానవహ్ని యెసర్వకర్మల
భసితమొనరించున్
38. జ్ఞానసమమువవిత్త్రమేధియు
లోకములనెత్తుటకుగావము
యోగసిద్ధుడుకాలమందున
దాని నందును ప్రియముగన్
39. శ్రద్ధతాత్పర్యములుగల్గిన
పంయమీంద్రుండనుభవాత్మక
జ్ఞానియై శ్రమమెవ్వికాంచిన
పొందగల్గునుకవ్వడి

జ్ఞానయోగము

40. జ్ఞానహినుడు శ్రద్ధరహితుడు
సంశయాత్ముడు నాశమండుడు
రందుసంశయదిత్తు డిహవర
సుఖముగోల్పోవున్

41. ఈశ్వరార్పణకర్మయోగిని
జ్ఞాననందిచ్చి న్నాత్మసంశయు
నాత్మవంతుని కర్మలేమియు
నిబంధింపవు ఫల్గునా ।

42. అజ్ఞతాభవసంశయమ్మును
జ్ఞానకరవాలమునదుర్గించియు
జ్ఞానయోగముజేయ నైమ్మిక
నిశ్చయాత్ముడవై ।

శ్రీమద్భగవద్గీతానుధామాధురి జ్ఞానయోగము
చతుర్థాధ్యాయము

ఐదవ అధ్యాయము - కర్మసన్న్యాసయోగము

అర్జునుడడిగెను :-

1. కర్మసన్న్యాసమునొకప్పుడు
కర్మయోగమునొక్కమారును
వ్రశించుచుచునుండివచ్చుత
ఏదిశ్రేయస్కర మదొక్కటె
నిశ్చయముగదెల్పుమా ।

భగవానుడుతెల్పెను :-

2. కర్మసన్న్యాసమును యోగము
నుభయములునిలమోక్షదములే
అందుసన్న్యాసమ్ముకంటెను
కర్మయోగమెశ్రేష్ఠమా
3. ద్వేషరహితుడుకాండదూరుడు
నిత్యమును దాత్యాగియే యగు
ఏలయన నిర్ద్వంద్వచిత్తుడు
మోక్షమందును నశ్రమన్
4. సాంఖ్యయోగముకర్మయోగము
వేరటం తవివేకులంతరు
రెంట దేనినియనుష్ఠింప
ముక్తుడౌనునరుం డిలన్

5. సాంఖ్యలేమోక్షమునుగాంతురొ
కర్మ యోగులునదియెవొండ్లుధు
రుభయములు నివిమోక్షదము లని
తెలియునాతడెవిజ్ఞుడౌ ।
6. కర్మ యోగమువిశా సాంఖ్యము
వశశ్శబ్దంబొపొందవట్టున
యోగయుక్తుండై నమూనివరు
డాత్మ బొందునుశీఘ్రమే ।
7. విజితచిత్తుడువిశుద్ధాత్ముడు
సర్వజీవులలోనతనలో
నాత్మగాంచు సుకర్మకుశలుడు
భవమునం బడడెన్నడున్
8. తలచు తాదిగనర్వకర్మలు
బ్రహ్మవిదుడొయోగి యింద్రియ
విషయసంగతిగానెయొంచును
కర్తదా ననడెక్రియన్
9. చూచు,విను,మాటాడుదాకును
గుడుచునాఘ్రీణించుతడచును
శ్వసించునునిద్రించుతోగాను
విడచుమూయునుతెలియు కర్ములు
సాక్షిమాత్మనిగాన్

10. పలా పేక్షనువీడికర్మల
బ్రహ్మమునకర్మణముజేసిన
తామరాకుననీటిబొట్టుగ
పాపమంటదుఫలునా ।
11. యోగు లెల్లరుచిత్తశుద్ధితో
ఫలాసక్తిని మమత్వమును
జీడియిందిరియనునోబుద్ధుల
చేయుచుందురుకర్మలన్
12. యోగయుక్తుడుకర్మఫలమును
వీడినై పీకకాంతిబొందును
యోగరహితుడుఫలాపేక్షను
కర్మబద్ధుడౌ ।
13. సర్వకర్మలఫలముమనసా
నస్మృతినిదినజితేంద్రియు డిల
చేయక నుచేయింబకను డీ
హమునమందునుసుఖముగన్
14. వరునిపాపముపుణ్యములు వ
ర్యేశ్వరుడూడా స్వీకరింపకు
తరివిసత్కానమ్ముగవృగ
జీవిభ్రమమెందున్

15. కర్మమునుకర్తృత్వమును వల
కాంక్షయునుదాడై వ మీయడు
ప్రకృతివలననెక్కిలుచుండును
జన్మజన్మలకున్
16. ఎవరి సుజ్ఞానమ్ము, నాశము
జేయు నజ్ఞానమును, నానరు
జ్ఞాన మాత్మను వెలుగజేయును
భాస్కరునివోలెన్
17. మనసు బుద్ధియు నిష్ఠభావన
నాత్మ మగ్నముజేయు వారలు
జ్ఞాననిర్భూతామమతులై
ముక్తి పొందుదు రర్జునా ।
18. వినయ విద్యాకలితు విప్రని
గోవు నేనుగు కునకమును మరి
శ్వమాంసాశను సామ్యదృష్టిని
గాంచు యోగి వివేకతన్
19. సామ్యదర్శన సుస్థిరాత్ములు
నిహముననె తవముం జయింతులు
అదోపాత్మమునందు విత్త్యమ్ము
సుస్థిరమ్ముగ నుండుటన్

20. మోహవర్జిత నశ్చికాత్ముడు
అత్మసంస్థిత బ్రహ్మచేత్తయు
ప్రియాప్రియముల పొంగి కృంగడు
జ్ఞాని తానొటన్
21. బాహ్యవిషయానక్తిదూరుడు
నిరతిశయ సుఖశాంతచిత్తుడు
బ్రహ్మనిష్ఠత నక్షయం బగు
నాత్మసుఖ మందున్
22. విషయసుఖములుదుఃఖహేతువు
లచిరముననేయెడగు పార్థా ।
జ్ఞానియందు రమింపదెన్నడు
నశ్వరములొటన్
23. అచ్చటనె చచ్చటకు పూర్వమే
కామమునుకేంద్రంపు క్షోభము
లెడలు నేనడు డతడె యోగియు
సుఖియు నొపార్థా ।
24. అత్మసుఖియును నాత్మరమణుడు
నాత్మజ్యోతిగ వెలుగు సంయమి
బ్రహ్మమే తానొడు బ్రహ్మ
పంథమును బొందున్

25. పావరహితులు చిహ్న సకలములు
లభిలభూతహితానువర్తిలు
జితేంద్రియుల బ్రహ్మదీప్తులు
మోక్ష మందుదు రర్హునా ।
26. కామక్రోధాదులను మనమును
నిగ్రహించిన యాత్మాశిడులొ
నియత యతివరు లెవరనై నను
ముక్తి గాంతురు భారతా ।
27. స్పర్శ మున్నగు కాహ్యవిషయా
దులను బై టకె నెట్టివై చియు
చూడ్కి భూమిధృతిమన నిలిపియు
శ్వాస శాసికయందు సమముగ
మంచగావలె కన్పడి ।
28. నిగ్రహేంద్రియమనోబుద్ధులు
కామకోపధయదిదూరులు
మోక్షకాంక్షలు మోనిపత్తము
లందుదురు ముక్తిన్
29. యజ్ఞభోక్తగ మహేశ్వరునిగ
సకల భూతహితానువర్తిగ
వన్నెరింగిన జ్ఞానమనులే
శాంతి గాంతురు పలునా ।

భగవద్గీతానుధానాభిరూప కర్మసన్న్యాసభయోగము
పంచమోధ్యాయము

6వ అధ్యాయము - ఆత్మసంయమయోగము

1. పలాపేక్షరహితక్కుతు
యోగియును సన్న్యాసి యౌనితి
అగ్నికార్యముమానికర్మత
విడుచునాతడయోగుడౌ
2. కామనంకల్పములువీడక
యోగికా దెవ్వడును పార్థ
యోగమనసన్నాపమే యది
ఆత్మసంగతమా
3. యోగసిద్ధినిగోరు మౌనిశి
కర్మయోగమే సాధనంబౌ
శమము యోగారూఢునకు మాత్ర
సాధనము పార్థా :
4. విషయకర్మానశ్చిరహితయే,
పూర్వసంకల్పములు విడచి,
నతడె యోగారూఢు డగుటయే,
ఆత్మ సంస్థితిచేన్
5. తనకుకానీ రిపుడు కాంక్షుట
తనకు దా హైవ్యంబునకభి
తన్ను కానీ యుద్ధతియింక
సంగ యోగి యగున్



6. మనో జయమున నవజయమ్మున
తనకు దానే హితుడు వహితుడు
హితుడు నాత్మోద్ధరణప్రేరకు
డహితు డజ్ఞం డస్తునా :
7. విజితచిత్తుడు పరమశాంతుడు
శీత ముష్ణము సుఖము దుఃఖము
మాన మవమానాది ద్వంద్వము
లందునను నాత్మాపేథవమున
సుస్థిరాత్ముండౌ
8. జ్ఞాన విజ్ఞానాత్మతృప్తుడు
జితేంద్రియుడౌ నిర్వికారుడు
మన్ను రాయయు హేమముల సమ
దర్శనుండే యోగియౌ
9. సుహృ నికృత్యా ద్యుదాసీనులను
మధ్యముల బంధువుల రిపుల
పుణ్యపాపులయెడల పము డిల
యోగివర్యుడు భారతా :
10. విజితచిత్తేంద్రియుడు నాశ
రహితుడై యవరిగర్హిహుండై
సంతతం బేకాంత మాత్మన
మాధి సుండవలెన్

11. శుద్ధ సమతలమందు చేలా
జిన కుశోత్తరమఖాననమున
స్థిమితమతియై చిత్త శుద్ధికి
యోగమూనవలెన్ :
12. మనసు వేకాగ్రముగ జేయుచు
నియత చిత్తేంద్రియక్రియై
యంతరంగవిశుద్ధి నాత్మ
ధ్యాన మొనరించున్
13. కాయ కంఠశిరమ్ము లొకగఱి
నిర్వి నిశ్చల స్థిరాసనుడై
దృష్టి నాసాగ్రమున నిల్పుచు
యోగ మూనవలెన్
14. శాంతచిత్తుడు భయవిదూరుడు
బ్రహ్మచారియు సరియమింద్రుడు
మద్గతాత్ముడు మత్పరుండై
యోగమున నెగడున్
15. నియతహాసనుడై ప పశ్యుని
నతత మాత్మధ్యానమతియై
మత్స్వరూపంబై ప వరమా
పందసంస్థితి పందెడున్

16. మిగుల నధికము మిగుల నల్పము
తిండి నిద్రల నుండువాడె
ధ్యానయోగస్థితిని బొండు
నియమములు లేమిన్
17. మితాహార విహరవేళ్లు
యుక్త నిద్రావర్తితోడంబులు
నల్పువారలు కర్మలండున
యోగు లొడుగు పొందరా !
18. ఆత్మనంస్థిత నియతచిత్తుడు
నర్వ కామవికారదూరుడు
యోగసిద్ధుం డనగ్గ జరగును
వరమకాంతుండై
19. ఇది నివాతస్థిమితదీక్షనా
వోలె నియమిత మానసమ్ముది
యాత్మ ధ్యానమునందు స్థిరమా
దాన దీపనదృశ్యమా
20. యోగమందు విశుద్ధచిత్తుని
ఋషరతంబై స్వస్వరూపము
గాంచి వరమాపందమునన్
సమాధిస్థితి నందెడిన్

21. ఇంద్రియాదుల కగోపరమును
శుద్ధబుద్ధిగ్రహణసాధ్యము
ననంతాత్మానందతుందిల
మాత్యయోగము ధారణ !

22. అందు నచలస్వామీభవమున
నన్యసౌఖ్యం బర్చితమమన
యోగి దుఃఖమునందుపై తము
విచిలితుడుగా డర్శనా :

23. నిర్మలాత్ముడు నిశ్చితుండై
అనంశయ మవ్యాకులంబును
దుఃఖబంధచ్ఛేదకము నీ
యోగమును బొందున్

24. సకల సంకల్పాభిమతముల
నశిషంబుగ విడచివై చిత్త
విజిత విషయానందమత్యయో
యోగమున నెగడున్

25. కర్మముగను స్వాత్మావలంబన
నన్యచింతన మానికాంతత
నాత్మరమణానందమత్యయో
యోగి నరులను ఫలునా :

26. అస్థిరమ్మును చంచలమ్ముగు
మనము విషయమున ండి మరలిది
మలది యాత్మకు నంకిత మ్మిడు
యోగి యోగమునన్
27. శాంతచిత్తుడు శాంతరజనుడు
ఐహ్మభూతు డకల్మషుడు నౌ
యోగి నిరతిశయాత్మసుఖమును
బొందు శీఘ్రమై ఫల్గునా :
28. చిత్త మాత్మార్పణము జేసిన
విగతకల్మషుడైన యోగియై
శ్రేష్ఠమాత్మావందసౌఖ్యముఁ
బొందు యోగఫలంబుగన్
29. యోగి సమ్యగ్దర్శనంబున
తనను భూతము లన్నిటను మరి
జీవజాలమునంత తనలో
గాంచు నిత్యసమైక్యతన్
30. అన్ని జీవులయందు నన్నును
పొడిచికోటుల నెల్ల నాలో
గాంచు నాకని శేష నిత్యుడ
నాకు నాకడు నిత్యుడౌ

31. సర్వభూతస్థితుని నన్నెవ
 డభేదాత్మగ గొలుచు నిచ్చెను.
 నాత డేయోగముననున్న ను
 ముండు నాయందర్శునా :

32. ప్రాజులన్నిటి కష్టసుఖములు
 స్వాత్మకోడను పోల్చి నమముగఁ
 గాంచు యోగియే శ్రేష్ఠతముడై
 వరలు నీధర భారతా :

అర్జునుడనెను :-

33. నీవు చెప్పెడి ధ్యానయోగము
 మనస్సౌమ్యముచేత సాధ్యము
 చంచలాత్ముడ దీని స్థైర్యము
 నెరుగలేకుంటిన్

34. చంచలము నిర్మధనశీలము
 అమితబలవత్ దృఢతరంబౌ
 మానసమ్మును నిగ్రహించుట
 గారి నణచుటవోలె డుష్కృత
 మంచునే డలతున్

భగవానుడుచెప్పెను :-

35. మనసు దుర్నిగ్రహము జలతల
మనుట నిస్సంశయము పార్థా ।
ఐన సాధన విరాగములచె
మతిని గెలువగ సాధ్యమా
36. మనోనిగ్రహ మేమితీతయో
యోగ మబ్బడు పార్థ । మనమును
నుపాయముచే గెలువగలుగుట
సాధ్యమే యని యెంచెదన్
అర్జునుడడిగెను :-
37. శ్రద్ధయుండియు నియతచిత్తుడు
యోగభక్తిమై నయత్తరి
యోగసిద్ధిని బొందకున్నచో
పొందు నేగతి మాధవా ?
38. యోగమం దస్థిరుడు మాధవ
నివాసరంబుల జెడినవాడై
చిన్న మేమమువోలెనాశన
మందరా కృష్ణా ?
39. వాడు నీసంశయము పూర్తిగ
దీర్ప వన్యులు లేరు మోక్షవ
తన్నివృత్తికి నీవ తగిలెదావు
దయను గనుమయ్యా ।

భగవానుడుచెప్పెను :-

40. యోగభక్తిం దుభలోకము
లందునన్నాశమును తొలగి
ధర్మకర్మాచరణశీలుడు
దుర్గతిం గన డద్దునా ।
41. చనిన తదువరి యోగవతితుడు
పుణ్యలోకావాప్తి నొందును
అచట బహువర్ష మును గడపియు
శుద్ధుడౌ శ్రీమంతునింటను
జననమందు ధనముయో ।
42. శ్రీమదై నచౌ భక్తిష్టయోగియు
జ్ఞానయోగికి నాత్మజుడగు
నట్టిజన్మము లోకమందున్న
దుర్లభం బగు భారతా ।
43. జ్ఞానివంశంబందు ముట్టిన
పూర్వభవ సంస్కారవశమున
తీవ్రతరముగ మోక్షసిద్ధికి
యత్న మొనరించున్
44. యోగవతితుడు భావిభక్తియున
పూర్వజన్మపు భావనలచే
కోరినంతనె యవ్యయత్నము
యోగసిద్ధిని గాంచెడిన్

45. చలమునను యత్నించుచున్నదో
పాపదూరుండై నసన్నుని
జన్మసిద్ధాభ్యాసవశమున
యోగసిద్ధిని నందెడున్

46. తవసికన్నను జ్ఞానికంటెను
ధర్మకర్మాచరణకంటెను
యోగియే యత్యధికశ్రేష్ఠుడు
యోగివై మను మర్థునా ।

47. యోగులం దనిశమ్ము మద్గత
మానసుండై తక్కి శ్రద్ధల
సేవ జేసెడివాడె మిక్కిలి
శ్రష్టతము దీల కవ్వడి ।

శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి-అత్మసంయమ
యోగము షష్ఠాధ్యాయము



7వ అధ్యాయము - విజ్ఞానయోగము.

1. మద్గతాశ్రియమానసుడనై
ధ్యానయోగసమాధిమగ్నత
నసంశయవరిపూర్ణసుస్థితి
నన్నెరుంగువిధమ్ము దెల్పెడ
సావధానత వరయుమా :
2. దీని నెరిగిన నిహమునందున
దెలియ నింకేమియును మిగులదొ
అట్టి యనుభవసహితజ్ఞాన
మంత తెల్పెడ నర్హునా :
3. వేల మనుజులలోన గొందరె
మోక్షయత్న మొనర్తు రందున
నేయుకండో వాస్తవంబుగ
నన్నెరుంగు ధనంజయా !
4. భూమి వలిలం బనల మనిలము
ఖం మనో బుధ్యహంకారము
లనగ నాయది ప్రకృతి యెన్నిది.
విధములగు పార్థా :
5. ఇది మదీయము ప్రకృతి యవరోము
అన్న దత్తము పరమమైవది
జగద్ధార్యము జీవరూపము
శ్రిష్ట మయ్యది ఛారణా :

6. జీవజాల్మభి ఖరితయును నీ
రెండు వ్రక్ష్మకులనుండి పుట్టుట
జగ త్వక్ష్మభవ వ్రశయముల కే
నగుదు మూలం బర్హునా :
7. నాకు వర మితరమ్ము లే దిల
సూత్రమందున మణిగణమువలె
అన్ని వాయం దమరియున్నవి
సత్య మది పార్థా :
8. సూర్యచంద్రులయందు కాంతిగ
వేదమున నోంకర మాకా
శమున శబ్దము నీట తసముగ
పురుషులందున పారవేంబుగ
నేనే యుండిని భారణా :
9. భూమి గంధము నగ్నితేజము
సకలస్మృణులయందు జీవము
తావనులలో తవము నేనై
నిండియున్నా డన్
10. సర్వభూతమ్ములకు వీజము
బుద్ధిమంతులలోన బుద్ధియు
దీప్తి వంతులలోన దీప్తి యు
నగుచు వెలియుడు నర్హునా :

11. కామరాగవివర్జితాత్ముల
శక్తిసామర్థ్యములు నేగ
ప్రాణులందరి ధర్మకామము
నేనె తెలియుము కవ్యదీ
12. సత్య రాజస కామసోదృవ
సర్వవస్త్వాధారభూతుడ
త్రిగుణములు నావశము లర్జున :
నేను నిర్గుణుడన్
13. గుణ వికార స్వభావములచె
లోకు లెల్లరు మోహమతులై
అవ్యయాత్ముని గుణాతీతుని
న న్నెరుంగరు మూఢతన్
14. గుణమయంబును తీవ్రమగు నా
మాయ దాటుటకష్టమైనను
మదాశ్రియుడౌ జనుడు లీలగ
మాయజలధి తరించెడిన్
15. పాపకర్ములు మూర్ఖచిత్తులు
వక్రికృత్యపహృతవివేకాత్ములు
అమరభావులు సదము లేన్నడు
నన్ను బొందరు ఫలువా

16. అవదలలో నున్న జమకును
జ్ఞానకాండీయు సర్థకాముడు
అత్మజ్ఞాని యనంగ నల్వరు
నన్ను గొల్తురు పొండవా :
17. అందు నిత్యం బాత్మమగ్నుడు
అత్మ యందురు భక్తినిష్ఠుడు
శ్రీష్ఠు డర్జున : నాకు ప్రియతము
దేను వానికి నిష్ఠుడన్
18. నలుగురును మధ్యక్త వరులే
మదర్పిత స్థిరమానసుండై
పరమగతి యని నన్నె గొలిచెడి
జ్ఞాని సాక్షాత్ నేనెనుమ్మా
సత్య మిద్ది పరంతపా
19. వేల జన్మల యంతముందున
వానుదేవుడె నర్వ మనియొడి
జ్ఞాని నన్నే పొందు కానీ
వార లరుదయ్యా :
20. పూర్వజన్మల వాననలచే
విషయవాంఛలులేని విజ్ఞులు
తగివ నియతిని యన్యదేవుల
నాశ్రయింతురు భక్తులై

21. ఎట్టిరూపము నెట్టి భక్తుడు
శ్రద్ధగా బాజింపగోరునా
వాని కెప్పుడు నట్టి శ్రద్ధనె
స్థిరము జేతును పలువా !
22. కామ్యభక్తుడు భక్తిశ్రద్ధల
నిష్టదైవార్చనల జేసిన
తే విధించిన ఫలమె పొందును
తనదు దైవము చేసే
23. అల్పగుతులౌ భక్తు లాయా
దేవతాత్ముల నందుచుందురు
తత్ఫలముల శాశ్వతములు
నాదు భక్తులు శాశ్వతముగ
నన్నె పొందుదు రట్లునా !
24. ఉత్తమోత్తమ వరమ మవ్యయ
మైన నా నిజరూపమెరుగని
యజ్ఞ లవ్యక్తాత్ము వన్నొక
వ్యక్తు డందును భారతా !
25. యోగమాయావృతుడనగుటను
అందరకు వే గానుపింపను
అభవ నవ్యయుగా నెరుంగరు
నన్ను మూఢులు పలువా !

26. భూత వృథవత్ భావిజీవుల
వన్నిటిని నే నెరుగు భర్తవ
నన్నుమాత్రం బెవ్వరేనియు
నెరుగజాలరు భారతా :
27. జన్మతోడనే సర్వపిల్లలు
రాగద్వేషజన్మైన సుఖదుః
ఖాది ద్వంద్వము లనెడి మోహము
నందుచున్నవి యుజ్జితన్
28. పుణ్యకర్మాచరణ శీలురు
ద్వంద్వ మోహ విముక్త చిత్తులు
పాపదూరులు ధృఢవృత్తులై
నన్నె కొల్తురు ఫలునా :
29. జరామరణవిముక్తికాంక్షను
మదాశ్రియులౌ యోగు లెరుగుదు
రఖిలజీవులు సర్వకర్మలు
వృత్త్యాత్మస్వరూప మంతయు
బ్రహ్మమే యను సత్యమున్
30. ఉత్తమోత్తమ పాదకుం డిల
కర్మమును, దైవంబు, యుజ్జము
నన్నుగావేయెరిగి చివరమ
నన్నె పొందును ఫలునా :

శ్రీ మద్భగవద్గీతా ముఖ్యామాధురి - పప్త స్థావర్యాయుము
విజ్ఞానయోగము

3వ అధ్యాయము-అక్షరపరబ్రహ్మయోగము

అర్జునుడడిగెను :-

1. ఏది బ్రహ్మం బేది కర్మం
బేది యధ్యాత్మమ్ము నానడు
నీది దీ వం బేది భూతం
బెరుకవరపుము కేశవా :
2. దేహమం దధియజ్ఞ డమతా
దెవడు? నెట్టలనుండు? నిగ్గ్రహ
డంత్యమున నిన్నే విధంబున
దెలియగాగలడచ్యుతా :

భగవానుడుపల్కిెను :-

3. నాశరహితము సర్వశ్రేష్ఠము
బ్రహ్మమనబడు, స్వభావము నీ
ధ్యాత్మ మనబడు సృష్టికొఱకొ
యోగ మది క్రియ కవ్యడే
4. సశ్వరం బధిభూత, మధిర్దై
వతము పూరుషు, దలిల దేహము
లందు వర్తిలు నాత్మునే యధి
యజ్ఞడందురు పొండవా :
అంత్యకాలమునందు కూడఁ
నన్నే సంస్మరణంబు జేయుచు
నొడలు వదలెడి యోగి నన్నీ
పొందు సత్యము భారతా :

6. మరణకాలంబందు నరు డే
రూపమును జింతించుచుండునొ
చిత్త సంస్కారముచేతను
దాని బొందెడి నర్జునా :
7. అందుచే నెల్లపుడు నన్నే
సంస్మరించుచు ననిం జేయుము
మనో బుద్ధుల నాకొనంగుము
నన్నే పొందెడు నిత్యమున్
8. సంతతాభ్యసనాత్మకుండగు
యోగి సాధన నన్యమెంచక
ఆత్మచింతనమగున్ డగుటను
నాత్మనే పొందున్
9. సర్వద్రష్టు పురాణ శాసకు
సృష్టికరుని యచింత్యరూపుని
సూర్యతేజ నచోరణీయుని
పరమభక్తి భజింపుమా :
10. ఆంత్యకాలమునందు నీశ్వర
బుద్ధియోగబలాన నతతము
బొమలనడుమను పాఞ్ణముందివ
యోగి, యాత్మనే బొందెడిన్

11. వేదవేత్తలు రాగరహితులు
బ్రహ్మచారులు యతులు నెవ్వని
బొందగోరెద రట్టియాత్ముని
పదము దెల్పెద నట్లునా !
12. ఇంద్రియముల నిగ్రహించియు
మనసు హృదయమునందు నిలిపియు
బ్రహ్మరంధ్రమునందు పాఞ్ణము
నిల్పి ధారణ జేయుచున్
13. పఞ్చవమంత్రో చ్ఛారణమున
సంతతము నన్నే స్మరించుచు
దేహమును త్యజియించి యోగులు
మోక్షమందుదు రట్లునా !
14. అన్యచింతనలేక నన్నే
సతము సంస్మరణముజేసెడి
నిత్యయోగావందదిత్తులు
నన్నే పొందుదు రశ్రమిన్
15. ఎరమమోక్షముగాంచు శుక్తము
జ్ఞాని బ్రహ్మత్వమును పొందిన,
దుఃఖనిలయము నశ్వరక్ముగు
జన్మమందడు పొండవా !

16. ఐహ్యలోకమువరకును గల
యెట్టిలోకము ప్రాప్తమైనను
జన్మతప్పదు. నన్నె పొందిన
జన్మ ముందదు పాఠశా :
17. నలువకునురే జపణి కలిసిన
రెండువేల యుగాల పరిమిత
దీని నెరిగినవా తపోక్తి
కలతత్త్వ వికారదుర్
18. ఐహ్యదివసారంభమందున
ప్రకృతిజన్మై సృష్టి వెలియును
రేయి రాగనై ప్రకృతియందే
లీనమై యణగున్
19. పూర్వకల్పపు ప్రాణికోటియె
కర్మ భావములెన్నో పొందియు
రేయిమొదట లగింది యుత్తమమై
మరల జన్మించున్
20. ప్రకృతికంటెను ఆత్మచక్ష మది
సనాతనము నశ్శిర్షిమృగము
సర్వజీవులు నాశమైనను
పనుసిదోవదు పల్లవా !

- 21 దీని విజ్ఞ లగోచరం నని
నాశి, పరమోత్కృష్ట, మందురొ
దీని పొందిన భవహరమ్ముగు
వట్టి యాత్మను నేనెనూ
- 2 ఎవనియందువ ప్రాణు లన్నియు
వ్యాప్తమందుచు తిరుదుచున్నవొ
అవరాత్మురు దేవతలును
భక్తనులకుడు పల్లనా :
23. ఎపుడు పోయిన జన్మమందటో
ఎపుడు గిట్టిన మరల పుట్టునో
అట్టి కాలవిశేష ముట్టన
తెల్పెదను వినుమా :
24. అగ్నియును జ్యోతియును వగలూ
శుక్లవక్షము మత్తదాయని
వథమునం నను బ్రహ్మవిదు డా
బ్రహ్మముననె పొందున్
25. పొగయు రాత్రియు కృష్ణవక్షము
దక్షిణాయనమందు చనియెడి
యోగి శంధ్రుని కాంతి పొందియు
తిరిగి జన్మము పందెడిన్

26. శుక్ల కృష్ణవధంబు లియ్యవి
శాశ్వతంబులు నందు శుక్లము
జన్మరహితము నన్యమార్గము
జన్మదము పార్థా :
27. రెండుమార్గము లెరిగి యోగులు
మోహ మందరు సుంతయేనియు
కాన సతతము యోగయుక్తుడ
పై మెలంగుము కుశలిపై :
28. వేదములు యజ్ఞములు దానము
తపములం గను పుణ్యఫలమును
మించు ఫలమౌ అద్యబ్రహ్మము
బొందు యోగియు సఫలుడై :

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి. అక్షరవరజ్జిహ్వా
యోగము అష్టమాధ్యాయము.



9. అధ్యాయము రాజవిద్యా రాజగుహ్య యోగము

1. అశుభ భవబంధముల ద్రించెడు
గుహ్యతమవిజ్ఞానతత్త్వము
నీవు ననసూయుండ వగుటను
దెలియ నెరిగింతున్
2. శ్రేష్ఠతమ మతిగుహ్య సావ్యయ
ముత్తమము ధర్మము పవిత్రము
సులభసాధ్యము నాత్మవేద్యము
బ్రహ్మవిద్య యిలన్
3. భక్తి శ్రద్ధల నాత్మవిద్యను
ననుష్ఠింపని జనులు పార్థా :
నన్ను బొందక మునగిపోదురు
మృత్యుసంద్రమునన్
4. ఇంద్రియముల కగోచరుడను
సకలభూతాధారపురుషుడ
నఖిలజగముల వ్యాప్తి జెందియు
నందు లేకుంటిన్
5. భూతములు నాయందు నుండవు
వాకు నాధారములు కావవి
యెల్లప్రాణుల సృజన పోషణ
మన్న దీశ్వరయోగమహిమగ
దెలియు మోపార్థా :

6. సర్వగతమగు మహావాయువ
నాకనమ్మున నమరియుండును
అటులె సర్వప్రతికోటియు
నుండు నాయుండున్
7. ప్రళయమందున జీవు లన్నియు
నాదు వ్రక్కతిని నణగియుండును
సృష్టినమయమునందు మరలను
సృజన మొనరింతున్
8. అన్యతంత్రపు జీవజాలము
మాయవశమై యుండుకతమున
స్వీయమాయాధారమున వలు
మారు సృజియింతున్
9. సృష్టి మొదలగు కర్మలందున
ననానక్తుడ సాక్షిమాత్రుడ
నగుట నా కకర్మ లేవియు
బంధములుగా వట్టునా !
10. నేనె యధ్యక్షునిగ మాయవె
నీచరాచరసృష్టి జరుపుడు
కావుననె యీ అగమి పత్తిలు
వెపుడు నీనరడిన్

11. సర్వభూతమహేశ్వరాత్ముడ
దివ్యలీలా దేహినగు నను
మూఢులవమానించుచుందురు
పరబ్రహ్మగ నెరుగమిన్
12. వ్యర్థకాములు వ్యర్థకర్ములు
జ్ఞానశూన్యులు బుద్ధిహీనులు
రాక్షసాసురస్వభావమునే
యాశ్రయింతురు భారతా :
13. సాత్వికుల భువి దైవగుణముల
నాశ్రియించి సమస్తప్రాణుల
కాదికారణ నవ్యయునిగా
నన్నెరింగి యనన్యచింతప
భజనసేయుదు రర్జునా :
14. దృఢవ్రతులై వాడు సతతము
భక్తిప్రాణుతుల గీర్తవంబుల
వర్చనల నేకగ్రభావన
నుపాసించు ప్రివన్ములై
15. జ్ఞానయజ్ఞముచేత వద్యై
తాత్మగొందరు, త్వేతభావన
గొందరును విశ్వాత్ము తమ నే
వింతు బహుగతులన్

16. నేనె కృతువును, నేనె యజ్ఞము
నేనె స్వధ నౌషధము నేనే
నేనె వఃంత్రము నాజ్యమగ్నిని
నేనె హుతమును. ఫల్గునా !
17. తల్లిదండ్రులు తాత తాతలు
వేద్యమును పావనము వ్రణవము
ఋగ్యజుస్సౌమములు నేనే
నేనె హుతమును కవ్వడి
18. గతిన వతి నేవ్రభుడ సాక్షిని
స్థావమును శరణమ్ము హితుడను
సృష్టిస్థితిలయకర్త నవ్యయ
బీజమును నిధి నేనెనూ
19. నే తవిఁవగజేతు, వర్షము
క్షురియజేసెద, నా పుచేయుదు
నేనె సదనద్వస్తుజాలము
మరణమమృతమున్
20. వేదవేత్తలు స్వర్గకామవ
యజ్ఞములచే నన్ను గొలిదియు
సోమపీధులు పావదూరులు
పుణ్యలభ్యము..లమరభోగము
లనుభవింతురు ఫల్గునా !

21. స్వర్గసుఖముల ననుభవించిత
క్షీణపుణ్యుడు జగతి బుట్టును
కామ్యకర్ములు తక్కియాధర్ములు
భవము లందుడు రెప్పుడున్
22. అన్యచింతనలేక సతతము
న ప్రసన్నుడౌ నుపాసించెడి
సత్యనిష్ఠుల యోగక్షేమ
ముల్ నహింతును భారతా :
23. అన్యదై వము నిలను భక్తి
శ్రద్ధలను పూజించు భక్తులు
కూడ కొల్తురు నన్నె కానీ
యవిధిపూర్వముగన్
24. ఏలయన నే యజ్ఞపురుషుడ
యజ్ఞభోక్త ము యధార్థమ్ముగ
నన్నెరుంగక, నన్యచిత్తులు
పొందుచుందురు జన్మలన్
25. దేవతల వటు పితరులను మరి
భూతముల నర్పించుచున్నచో
ఎవని దేవత వతడు పొందును
అన్యమెన్నక నన్నె కొలదిన
నన్నె పొందును పాండవా :

26. విజ్ఞాదౌ శుద్ధాంతరంగుడు
దశము పుష్పము ఫలము నుదకము
భక్తి వౌపగిన బ్రీతి గె కౌని
యారగింతును పల్లనా :
27. కర్మ దానాశనము తపములు
నాదిగాగల సర్వచేష్టలు
నాకు నర్పణజేయు మెప్పుడు
నన్నె పొందెద వర్జునా :
28. “భగవదర్పిత కర్మ” మను న
య్యోగబలమున పావపుణ్యపు
కర్మబంధవిముక్తి నందెడు
నన్నె పొందెద వర్జునా !
29. సర్వప్రాణులయందు సముదను
నాకు నిష్ఠు లనిష్ఠు లుండరు
నేను భక్తలలోన నాలో
వారు నుండురు పాండవా :
30. అమితదుష్టాచారుడై న న
సన్యసక్తిని నమ్ను కౌతిహిన
నిశ్చలాత్మకుడగుట నాతడు
శ్రీష్ఠు డని యెఱుఁగె.

31. అతడు శ్రీమమే సాధువై మను
బడయు శాశ్వత శాంతపదవిని
నాడు భక్తుడు చెడ డటంతును
చాటి చెప్పుదు పల్లనా

32. హీనకులజాలు పావకర్ములు
ఏవ్వరై నను మదాశ్రియులై
నన్మజించిన మోక్షపదవిని
పొంది తీరుదు రర్జునా :

33. పుణ్యచార్మిహ్మణ రాజ ఋషిభ
క్తులను వేరుగ జెప్పనేలా !
అనిత్యము ననుభము భవ మిది
యోగివై నమ బొందుమా

34. బుద్ధి నామందుంచి భక్తిని
నర్చనల వ్రణతుల భజింపుము
మత్పరాయణధ్యానమతివై
నన్నె పొందుము పల్లనా

శ్రీమద్భగవద్గీతా మధామధురి - నవమాధ్యాయము
రాజవిద్యారాజగుహ్యయోగము..

10వ అధ్యాయము - విభూతియోగము

భగవానుడు తెల్పెను :

1. ఇంతదనుకను నాడు బోధల
సంతసించుచు విండి వర్జున
నీకు హితమును శ్రేష్ఠమూ వర
మార్దవచనము తెల్పెదన్
2. దేవతలు మునిశ్రేష్ఠు లెవరును
నాడు ప్రభవం బెరుగనేరరు
ముఖులకును దేవతల కందర
కాద్యుడను నౌటన్
3. వన్ను నభవు ననాదిలోక మ
హేశ్వరునిగా నెరుగు వాతడు
మనుజులందున విజ్ఞుడై పా
వమ్ము లన్నియు వాపెడిన్
4. బుద్ధియును జ్ఞానమ్ము సత్యము
సనమ్మోహము బోర్పు శమదమ
ములును సుఖదుఃఖములు జనవము
మరణమును భయ మభయమున్

- 5 సమత తృప్తి యహింస తవమును
దానమును యశ మవయశమ్మును
గుణము లన్నియు జీవులకు నా
వలన కలుగును భారతా :
- 6 సప్త ఋషులును, దేవమునులును
మనుషులును 'మద్భావయుతులై
యుద్భవించిరి నాతలంపున
చారి సంతతి యీవృక్షల్
- 7 మద్విభూతియు యోగ మెవ్వడు
యదార్థముగా నెరుకగమనో
అతడె నిస్సంశయముగా స్థిర
యోగయుక్తుడు పలునా :
- 8 నేను జగదుత్పత్తికరుడను
నేనె సర్వము నడుపుచుంటిని
దీని నెరిగిన బుధులు నిత్యము
వన్నె కొలుతురు భక్తిమై :
- 9 మద్గతప్రియులును భక్తులు
నన్ను గూర్చియె ముచ్చడించుచు
నిత్యతృప్తానందతుండిల
చితు లొడుగు పొండవా !

- 10 పీఠిపూర్వక మన్ననన్నుడు
భక్తి నన్నర్పితునిజేయగ
నన్ను చొందెడి జ్ఞానయోగము
వ్రసాదింతును భారతా :
- 11 కరుణచే నదృక్తహృదయము
నందు కొలువై వెలయజేయుదు
జ్ఞానదీపము, దాన నజ్ఞా
నాంధకారము బాపెడన్
అర్జునుడు నలికెను :-
- 12 పరబ్రహ్మము పరంధాముడు
నతివన్మిత్రుడు శాశ్వతాత్ముడు
దివ్యపురుషుడు నాదిదేవుడు
అజాదు విభు డంచున్
- 13 నిన్ను ఋషులును నారదుండును
నసితుడును దేవలుడు వ్యాసుడు
సంస్తుతింతురు నీవు నటులే
వలుకుచుంటివి కేశవా :
- 14 నీవు చెప్పినదెల్ల నిజమని
నమ్ముచుంటిని నీన్వరూపము
దానపులు దేవతలు సైతము
తెలియనేరదు మాధవా

15 యదార్థమ్ముగ నిన్ను ఏవే
యెరుగు దంకియ పూడుడోత్తమ
భూతభావన జీవపాలక,
దీవదీవ జగత్పతే :

16 లోకముల నేవిభూతులచే
వ్యాప్తిగాంచితి వట్టిని ది
వ్యాత్మభూతుల నశేషులు నే
నుగ్రహింపు త్రివిక్రమా :

17 సతము నిన్సరిదింతజేయుచు
నిన్నెరుంగుట యెల్ల భగవాన్
ఎట్టి వస్తువులందు నికు ధ్యా
వించగావలె మూఢవా :

18 భవ ద్యోగవిభూతు లఖిలము
విస్తరంబు ననుగ్రహింపుము
నీదు వాక్పుధ నెంతగోరిన
దనివితీరదు క్రిధవా :

భగవానుడనెను :-

19 నాదు దివ్యవిభూతు అన్నియు
యథాప్రధావ్యముగ దెల్పెద
నాదు వై భవవ్యాప్తి తెందును
వంతమేలే దరువా :

20

సర్వపాత్రి హృదంతరఘ్నుల
 పశ్రిత్యగాత్కిగ జేనె యుందును
 ఆదిమధ్యాంతములు నేజే
 ప్రాణు లన్ని టికిన్

21

విష్ణువును నాదిత్యులందున
 సూర్యుడను జ్యోతిస్సులందున
 మరీచిని మారుతులయందున
 శశిని తారలయందునన్ :

22

వేదముల జే సామవేదము
 సురలయందున వాసవుండను
 నిందిరియమ్ముల మిడిని జీవుల
 తెలివి జే పార్థా :

23

రుద్రులందున శంకరుండను
 యక్షరాక్షసులందు ధనదుడ
 వసువులందున నగ్ని గిరులను
 మేరువును విజయా :

24

పురోహితముఝ్యులం గురుడను
 దేవసేనాపతుల స్కంధుడ
 సారసంఘుల సుత్తమం బగు
 సాగరంఘును నరువా :

25 మహర్షుల నే శృగుడ వాక్కుల
వ్రణవమును యాగముల జవమును
స్థావరముల హిమాలయమై
తనరుచున్నాడన్

26 వృక్షముల నశ్శత్రుమును నే
దేవమునులను నారదుడ గం
ధర్వులందున చిత్రరథుడను
సిద్ధులందున కపిలుడన్

27 మనుజులందున దక్షివర్తిని
అశ్వముల నుచ్చైశ్రవణును
గజేందుల నై రావతము వివి
పుట్టె సుధతోడన్

28 ఆయుధముల వజ్రమును ధే
నువులయందున కామగవిణే
వ్రచనులందున మన్మథుండను
సర్పములలో వాసుకిన్

29 అవంతి దేవీ నాగులందున
వరుణుడను జలదై వతముల
పితరులందున నర్యముం దేవు
యముడ సంయములందునన్

- 30 దైత్యులందున వర్షిష్ణుడును
గణకులందున కాలమును నే
తువులందున సింహమును నే
పక్షులందున గరుడుడన్
- 31 పావనంబుల వాయుదేవుడ
శత్రుభృతులను రామచంద్రుడ
మృత్యుములలో నక్కముమనే
నదులందున గంగ నేన్
- 32 సృష్టినంస్థితి లయకరుండను
విద్యులందున నాత్మవిద్యును
తత్త్వనిశ్చయవాదులందున
వాదపటిమను కవ్వడి
- 33 అక్షరంబుల “అ” కారంబును
సమానముల ద్వంద్వమును నే
విశ్వతోముఖ విరాట్పురుషుడ
కాలమున డి కాలమున్
- 34 కాలకాలుడ సర్వహరుడను
పుట్టబోయెడివారి అత్తము
ప్రీతికీర్తిని పొందినాచరి
స్మృతిర్మేధా ధృతిక్షమలును
నేమిసూ పారా...

35 సామములనే బృహత్సామము
చందముల గాయత్రిమంత్రము
మాసములలో మార్గశీర్షము
ఋతువులందు వసంతుడన్

36 పంచకమ్ముల జాడమును వరు
తేజమును తేజస్సులందున
జయము వ్యవసాయమ్ము నేనే
పొత్తికాత్ముల సత్త్వమేన్

37 వృష్టులందున వాసుదేవుడ
పాండవులలో ధనంజయుడను
మునుల వేదవ్యాసమౌనని
కవుల శుక్రుడ పలునా :

38 శాసకుల దండనము నేనే
జిగీషుల విజయమ్ము నేనే
గోవ్యముల మౌనంబు నేనే
క్షానవంతుల క్షాన మేన్

39 సర్వజీవుల మూలికారణ
మేనె పల్లన వేయునేలా
తీను లేనిచో సృష్టి యంతయు
వరలజాలదు పాండవా :

40 నాదు దివ్యవిభూతి కంతము
లేదు పల్లవ యందు కొన్నిటి
క్షుప్త వివరణ దెల్పినాడను
దెలియుమోపార్థా !

41 భాగ్యవంతము కాంతివంతము
శక్తివంతము లై నవన్నియు
నాదు తేజోశములై పార్థా
తెలిసి వానిగ్రహించుమా :

42 నవిస్తరమా మద్విభూతి
జ్ఞానమంతయు నెరుగు మైనను
నాదు నేకాంశముచేతనె
లోకమంతయు నిర్మితిన్ :

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి - దశమాధ్యాయము
విభూతియోగము.

112 అధ్యాయము విశ్వరూప సందర్శనయోగము

అర్జునుడు పలికెను :-

1 నీయనుగ్రహ మేనగ వరమము
గుహ్యమును నధ్యాత్మికము నౌ
బోధ నందితి దాన మోహము
పూర్తిగా దొలగెవ్

2 కమలనేత్రా నీదు కరుణను
భూతముల యుత్పత్తిశాశము
నవ్యయంబగు నీదు మహిమ స
విస్తరంబుగ నెరిగితిన్

3 నిన్నుగూర్చిన నీదుభాషణ
నిత్యసత్యము పూరుషోత్తమ
నీదు నైశ్వర్యంపు రూపము
జూడగోరెద కేశవా :

4 నీస్వరూపము జూడ నాకును
శక్యమగునని నీవు డలచిన
అవ్యయము నీవిశ్వరూపము
జూచ వేరెద మాధవా !

భగవానుడిట్లనెను :-

5 ఐహవిధములు నలౌకికములౌ
వివిధ వర్ణాకారములుగల
శతసహస్రములైన వావగు
రూపముల గను మరునా :

- 6 రవులు వసువులు రుద్రుల్ని లశ్యను
లమరు లందరు మరుత్తులు నీ
వెపుడు జూడని యద్భుతావహ
మైన వెన్నియొ చూడుమా :
- 7 ఈచరాచర నిఖిలలోకము
గాక యింకను గాంచదలచిన
వాని నీదేహమున నిప్పుడె
చూడు మొక్కెడ నర్థుడా :
- 8 చర్మచక్షుల విశ్వరూపము
జూడ జాలవు దివ్యద్వష్ట్రిని
ప్రసాదించును కనుము వార్యై
శ్వర్యయోగంబున్
- సంజయుడు చెప్పెను :-
- 9 కౌరవేశ్వర యీవిధంబుగ
ఋశికి యోగీశ్వరుడు శృష్టుడు
సరమ మీశ్వరవిశ్వరూపము
దర్శనం బొసగెన్
- 10 పెక్కుముఖములు నేత్రములు గల
అనేకాదృత విషయదర్శన
మధిక దివ్యాభరణ మాయుధ
కలితమౌ మూర్తిన్

- 11 దివ్యమాల్యాంబరధతమ్మును
దివ్యగంధనులేవనంబు, త
నంత దివ్యము విశ్వతోముఖ
విశ్వరూపము జూపగన్
- 12 ఆకనంబున శత నహస్రము
భాస్కరద్యుతి యుగవదుత్థిత
కాంతియో యవ నావరాత్పరు
తేజ మగుపించెన్ ।
- 13 అంత నర్జును డదేకంబగు
విభజనాత్మక విశ్వమును నా
దేవదేవుని దేహమందున
గాంచె నేకస్థమ్ముగాన్
- 14 విస్మయాత్ముడు హృష్టరోముడు
విజయు డంతట విశ్వమూర్తికి
శిరముచే ప్రణమిల్లి వలికెను
కృతజ్ఞాంబలియై !
అర్జునుడు వల్కెను :-
- 15 దేవ గాంచుచుమోంటి నీడగు
దేహమున సుర శీఘ్రోజుల
వారికాసను, నీకుఁ బాపములను
దివ్యవర్పములన్

- 16 నిన్ను నెల్లెడ బెక్కువేతులు
నుదరములు ముఖములును కనులును
గల్లు విశ్వ ననంతు గాంతును
అదిమధ్యాంతములు మాత్రము
గానలేకుండిన్
- 17 కిరీటమ్మును గదను జక్రము
బూని యంతట పరిభారాసిగ
వెలుగు వెలుగును దీప్తమా యన
లార్కుతేజని యపరిమేయుని
గాంచుచున్నాడన్
- 18 జ్ఞాత వక్షరపరబ్రహ్మపు
పరమ విశ్వాధార భూతుడ
వఖిల శాశ్వతధర్మ గోప్తపు
నాదిపురుషుడవున్
- 19 అదిమధ్యాంతములు లేని య
నంతజీర్మ్యననంత బాహును
చంద్రికాస్కరనేత్రుప్రజ్వలి
తాగ్నివక్త్ర స్వకీయ తేజ
స్తపన విశ్వని జూచితిన్
- 20 భూమి దివి దిక్కులును సర్వము
నీవె నిండగ నీదు తద్యుత
ముగ్ధిరూపము జూచి జగములు
భయభ్రాంతములయ్యెడిన్

- 21 సురలు కొందరు నిన్ను గలియగ
నంజలింపగ భీతిగాంతురు
ఋషులు సిద్ధులు స్వస్తివాక్కుల
సంస్తుతింతురు కేశవా :
- 22 రుద్ర రవి వసు సాధ్య విశ్వలు
నశ్వనులు గంధర్వుల సురులు
యక్షులను సిద్ధులును గాంతురు
విన్నయేక్షణలై
- 23 మహాత్మా : బహుముఖము లక్షులు
పెక్కు చేతులు దౌడలు చదములు
చాలకడుపులు కోరలుంగల
నీభయంకరూపు జాడగ
భీతినొందును లోకముల్
- 24 నభము నంటుచు వధికవర్ణ
జ్వలితుడవునై నోళ్ళు తెరచియు
పెద్దకన్నుల జ్వాలలు మిసెడి
నిన్గనన్ ధృతి శాంతి గోల్పడి
వ్యధితమతినై తిన్
- 25 దయద దంష్ట్రాకరాశమును
కాలవహ్ని నిభమ్ము నీముఖ
తీక్షణీక్షణ విహ్వలాత్ముడ
ప్రసన్నుడ వగుమా :

- 26 ధార్తరాష్ట్రులు భీష్మద్రోణులు
కర్ణుడును భూమిశు లందరు
సటులై మనసైన్యమున వ్రముఖులు
వేగ నిస్థలియన్
- 27 ఘోరదంష్ట్రాకరాళానన
గవ్వరాంతరమగ్ను తెల్లర
చూర్ణమానా నేకశిరములు
చూచుచున్నాడన్
- 28 ఐహు నదీవాహములు సాగర
గాములై వడిచేరుకై వడి
వీరు తెల్లరు జొచ్చుచుండిరి
నీజ్వలాననమున్
- 29 అపరిమితవేగమున మిడకిలు
జ్వలనజ్వాలికల న్నశించు
సటులై లోకము లన్ని నీముఖ
గహ్వరంబున దాహమా
- 30 జ్వలనముఖ నందీప్తి నంతిను
నంతటను గ్రసించుచుంటివి
నీచుహోగ్రచృటచృటలను
దగ్ధనూ జగముల్

31 అగ్రీమూర్తి : ఎవరవయ్యా :
 నీవగ్రీష్ణత్తి యగమ్యగోచర
 మెరుగజేయము నీస్వభావము
 దేవ ప్రియైతింతున్

భగవానుడుచెప్పెను :-

32 లోకసంహరణోద్యమాంకిత
 జ్ఞంభమాణకరాశకాలుడ
 వైరిమారణ మవశ్యం బగు
 నీవు కాదన్నన్

33 లేమ్ము గాంచుము విజయకర్మల
 ననుభవింపుము పూర్ణరాజ్యము
 వైరులను నేనెపుడో చంపితి
 నిలుము ఫల్గుణ నిమిత్తమ్ముగ
 యుద్ధరంగమువన్

34 భీష్మగురు రాధేయ సైంధవు
 లందరును నాచేత నిహతులు
 నిర్భయంబుగ జంపి రణమున
 విజయుడవు కమ్మా :

సంజయుడువల్కెను :-

35 కృష్ణు పల్కులు వినెన పార్థుడు
 వణకుచును నంజలి ఘడింపుచు
 భీతి గద్గద వినయభాషల
 వారికి నిట్లనియెన్

అర్జును డనెను :-

36 తోకములు నీస్మరణమహిమను
ప్రేమహర్షము లందుచున్నవి
నీ ననురులు దెసల వారిరి

సిద్ధనుతు లెసగెన్

37 దీనదీవాక్షరానంతా :

నదనదాత్మక జగన్నూలా
పరబ్రహ్మ : దివిజవంద్యా
కొనుము కైమోడ్కుల్

38 అదిదీవ, పుణ్యహారుష

పరంధామా : వేదవేద్యా !
పరమ విద్యాధార : వ్యాపక
పాపి గోవిందా !

39 ఆనిల యమ వరుడాగ్ని చంద్రులు
నజాడు దామోదరుడు నీకుడు
రవియు నీవై వెలుగు భగవన్
కోటివందనముల్

40 అమితవీర్యానంతవిక్రమ

నర్వరూపా : వ్యాపకత్మా :
ముందు వెనుకల నన్నియాశల
శర్వ : నిను గొలుతున్

- 41 జగత్పృథువని నిన్నెరుంగక
కృష్ణ, యాదవ, నఖుడ యని పొర
బడుచు చనవుగ విలిచితిని, ని
ర్లక్ష్యముగ దేవా :
- 42 వదుగురెదుటను నొంటిపొటున
నశన శయనాసనకీర్తిదల
మేలమాడితి నల్పబుద్ధిని
స్వామి కావగదే :
- 43 ఈచరాచర జగత్పతియును
గురుడు పితరుడు దైవ మీవీ
నీకు నముడును నధికు దొకరుడు
లేడు జగముల మాధవా :
- 44 తండ్రి తనయుని హితుడు మిత్రుని
ప్రియుడు భార్యనువోలె నై పుచు
కరుణనేలుము సదా పరదా
నీవదాంకితదాసుడన్
- 45 విశ్వరూప మద్భుష్టపూర్వము
నంతసందిడె భయము గొల్పెను
సొమ్ముమో నీపూర్వరూపము
గరుణ బాపుము కేశవా :

- 46 నీమనోజ్ఞ యదార్థరూపము
కిరీటము గత చక్రిధారిగ
చతుర్భుజునిగ విశ్వమూర్తి :
దర్శనం బిడుమా :
భగవానుడు చెప్పెను :-
- 47 ఆదిమధ్యాంతములు లేని య
ఖండిప్తము, నాన్యదృష్టము
పరమారూపము వ్రసెనుడనై
యోగశక్తిని జూపెనన్
- 48 ఇట్టిదగు నావిశ్వరూపము
నీవుగా కొరు లెవరు గాంచరు
వేదయజ్ఞాధ్యయనజపదా
నాది కర్మలు జేసినన్
- 49 ఇట్టి ఘోరాకారముం గని
భయము మోహము నంద కర్షణ
భితివీడి వ్రసెనుమతివై
పూర్వరూపము గాంచుమా :
సంజయుడు చెప్పెను :-
- 50 ఇట్లు పరికిన వాసుదేవుడు
సౌమ్యమౌ తతః పూర్వరూపము
బొంది భయకంఠితుని పొర్తున్
ప్రీతి నోదార్పెన్

అర్జునుడనెను :-

51 సీత్రసన్న మనుష్యరూపము
గాంచి స్వస్థత జెందినాడను
కుదుటబడినది మనసు మాధవ !
ధన్యతను గంటిన్

భగవాన్ :-

52 సీవు జూచిన విశ్వరూపము
జూచుటకు నత్యంత దుర్లభ
మమరులును నెల్లపుడు గాంచగ
దపనచెందెద రర్జునా !

53 సీవుగాంచిన విశ్వమూర్తిని
వేద తప దానముల యాగ
క్రియలచేతను గన నసాధ్యము
భక్తిలేకున్నన్

54 ఇట్టిరూపుడ నన్నెరుంగుట,
గాంచగల్గుట, నై క్యమందుట
అన్యమెరుగని భక్తవరులకె
సాధ్యమా పార్థా !

55 మత్పరమ్ముగ కర్మజేసెడి
మత్పరుండును సంగరహితుడు
భూతహితుడౌ పరమదక్ష్తుడు
నన్నె చొందును ఫల్గునా

శ్రీ మద్భగవద్గీతానుధామాధురి - విశ్వరూపసందర్శన
యోగము ఏకాదశాధ్యాయము.

12వ అధ్యాయము - బ్రక్తియోగము

అర్థమడదిగెను :-

- 1 పక్షము నీపై విల్పి చిత్తము
వగులుగా కొండకును కొలుకురు
విల్పముగా కొండకును కొలుకురు
ఎవరు మేను లనఁఁగా :

తగవారుడు వదిలెను :-

- 2 చిత్తమును నాయుండి విలుపును
తదేకాత్మను నిష్ఠవరుడై.
శ్రద్ధగా నమ్ము పొసించెడి
యోగి శ్రీస్తుతు భావతా :
- 3 అక్షరము నవ్యక్త మక్షరము
ననిర్దేశ్యము ధృవ మచింత్యము
నై న ఈశ్వరు నాత్ము నతతము
మహిమించెడి పాథులున్
- 4 ఇంద్రియముల నిగ్రహించియు
నన్నిటను నమభావగతుల
సర్వ భూతహితై కచిత్తులు
నన్నె పొందుదు రర్థునా ।
- 5 నిరుతాత్మోపాసనము బహు
శ్రేయకరమై యుండుకతమున
మోక్షభావము నిర్గుణం గన
కష్టపాధ్యము భావతా :

- 6 కర్మలను మత్పరము చేయవలె
వాత్మచింతన నన్నె షరముగ
నెల్లవేళల నుపాసించెడి
యోగి వసు బొందున్
- 7 మత్పరాంతిక చేతనులురై
నన్నె సతతము గొలుచువారికి
మరణ తప భయ భంధముక్తిని
నదిర మొనగూర్తున్
- 8 మతిని స్థిరముగ నన్నె భజపుకలు
బుద్ధి నాయం దెపుడు నిలుపుము
దాన విక నాయందె యుండువు
అనంశయ మిది ఫలునా
- 9 స్థిరముగా నాయండు చిత్తము
నిలువ శక్యమౌనని యున్నడు
సాధవాత్మక యోగనిష్ఠుడు
నన్ను పొందుగ గోరుము
- 10 పాదనయనకు శక్తిలేనిచో
సర్వకర్మలు మత్పరముగా
చేయు మంతట మన్నియియ్యవలె
సిద్ధి గాంతువు ఫలునా

- 11 దీనికిన్ దగు శక్తి లేనిచో
శరణు జొచ్చుము నన్నె పార్థా
మదాశ్రయ నియతాత్ముడవునై
కర్మఫల మర్పింపుమా :
- 12 సదభ్యాస జ్ఞాన ధ్యాన ను
కర్మఫలత్యాగములు భారత :
ఉత్తరోత్తర ముత్తమమ్ములు
త్యాగ మొసగును శాంతమున్
- 13 సర్వభూత ద్వేష రహితుడు
స్నేహశీలి దయాస్వభావుడు
మమత్యాహంకారరహితుడు
కష్టసుఖ సముడున్
- 14 పతత తుష్టుడు యోగయుక్తుడు
నియత చిత్తుడు నిశ్చయాత్ముడు
మదంకిత మధ్యాత్మభక్తుడు
నాకు ప్రియతము డట్లువా :
- 15 లోక మెవ్వనివలన వీరిల
దెవడు జగతికి భయమువలనడు
భయ కోర్కెదోడ్చుకహన్ భవి
దూరు దాతడె భక్తుడె

16 శుచియు దక్షుం డుదాసీనుడు
గతవ్యధుడు ననంగకర్ముడు
కామరహితుడు నైన భక్తుడు
నాకు మిక్కిలి యిష్టుడౌ

17 సుఖము దుఃఖము శుభాశుభములు
ద్వేషకాంక్షలు లేనిభక్తుడు
మదంకిత నిర్మలిన చిత్తుడు
నాకు ప్రేయతము డేర్ఱునా :

18 శత్రులందును మిత్రులందును
మానమందవ మానమందును
సౌఖ్య దుఃఖములంద సంఘుడు
సముడు మత్స్యియు డేర్ఱునా :

19 స్తుతుల నిందల సముడు మౌనీయు
తుష్టుడును ననికేతనుండును
నిశ్చలాత్ముడునైన భక్తుడు
నాకు నిష్టుడు భారతా :

20 శ్రద్ధగా మత్సరమ మతులై
యిట్టి ధిర్మామృతము కాగుగ
నుపాసించెడి వరమ భక్తులై
నాకు ప్రేయతము లెప్పుడునీ

శ్రీ మద్భగవద్గీతా సుధామాధురి - భక్తియోగము
ద్వాదశాధ్యాయము

13వ అధ్యాయము - క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞవిభాగయోగము

అర్జును డడిగెను :-

- 1 వ్రక్కతి యెయ్యది వరుషు దెవ్వడు
క్షేత్రమును క్షేత్రజ్ఞు లెవ్వరు
జ్ఞానమును క్షేయమును లెయ్యవి
తెలియజెప్పవె శేషవా :

భగవానుడు తెల్పెను :-

- 2 ఈశరీరమే క్షేత్ర మనియును
తద్విదుడు క్షేత్రజ్ఞు డనియును
జ్ఞానయోగులు చెప్పుచుందురు
తెలియగాదగు ఫలునా :
- 3 సర్వ క్షేత్రములందు భారత
నన్నె క్షేత్రజ్ఞునిగ దెలియుము
క్షేత్రమును క్షేత్రజ్ఞు గూర్చిన
ఎరుకయే సుజ్ఞానమా
- 4 క్షేత్రమును, తజ్జన్మ, వ్రక్కతియు
వికారంబులు క్షేత్రవేత్తయు
నతని మహిమల గూర్చు జ్ఞానము
సంగ్రహంబుగ దెల్పెదన్
- 5 దీని ఋషులు ననేకవిధముల
వేదముల గానంబుజేసిరి
యుక్తి యుతముగ బ్రహ్మసూత్రము
లందు ఖండిరి కవ్యుడి :

- 6 పంచభూతము నిందిరియమ్ములు
నునోటుద్దులు నహంకారము
నిందిరియార్థము లై యు మూల
ప్రకృతియును పార్థా :
- 7 కోర్కె ద్వేషము నుభయము దుఃఖము
శరీరేంద్రియసమూహమును
తెలిసి ధైర్య వికారయుత మిది
క్షీతమా పార్థా :
- 8 అమానిత్వము నదంభిత్వము
క్షాంత్యహింసార్హపములును ఇది
ధృతులు గురుసేవయును నిందిరియ
నిగ్రహమ్ములు మరియునున్
- 9 విషయముల వైరాగ్యమూనుట
నహంకారము లేకయుండుట
జన్మమృతి దుగ్గ జరాదుఃఖము
లందు దోషము లరయుటన్
- 10 అలుచిడ్డలు గృహమునందున
మమత తగులములుండకుండుట
పొత్తివై మైన హితాహితముల
సామ్యభావము నూనుటన్

- 11 అనన్యబంధు శుద్ధిబంధు
మత్పరబంధు భక్తియోగము
విజన సుస్థల వాననంస్థితి
జనానంగతియున్
- 12 నిత్య మాత్మజ్ఞాననిష్ఠయు
తత్త్వదర్శన మిన్నికలసిన
దదియె జ్ఞానము కాని దజ్ఞా
నమునూ పార్థా :
- 13 తెలియదగినది బ్రహ్మతత్త్వము
తత్త్వవిదునకె మోక్షమబ్బును
సదసదాత్మ మనాది బ్రహ్మము
దాని దెల్పుదు భారతా :
- 14 అంతటను చేతులును కాళ్లును
కండ్లు శిరములు చెవులు ముఖములు
కలిగి జగముల నిండియున్నది
అత్మనిత్యముగవ్
- 15 ఇంద్రియముల గుణవర్జితము
వర్జితేంద్రియ మపక్తమును
సర్వభృతమును నిర్గుణభుక్తు గు
ణానుభవమును బ్రహ్మమౌ

- 16 భూతబహి రంతరవ్యాప్తము
చరాచర మతిసూక్ష్మమగుటను
అత్మ అజ్ఞాన కగోచరమది
దవ్వుదాపుల నుండెడిన్
- 17 ప్రాణులందున నిండియుండియు
కలియన ట్లగవడును బ్రహ్మము
సృష్టియును స్థితియును లయమును
దాన చేయును పలునా :
- 18 సర్వకాంతుల నిండువెలుగై
జ్ఞాన జ్ఞేయ ధ్యేయములు నై
తమోహరమై హృత్ప్రీతంబై
అత్మ యలరారున్ :
- 19 క్షేత్రమును జ్ఞానమును జ్ఞేయము
నెరుగబరచితి సంగ్రహంబుగ
దీని దెలియు మదీయ తక్కుడు
నన్ను బొందుట కర్హుడౌ
- 20 వ్రక్కతియును పురుషుండు సుఖయు అ
వాదులన్నది యెరుగు మర్దున
త్రిగుణములు మతివికారంబులు
వ్రక్కతిభవములు భారతా :

- 21 కార్యకారణసంవిధానము
వ్రక్కతికృతమని, ముఖము దుఃఖము
వనుభవించుట కిలను హేతువు
వుచువు దనియును నెరుగమా
- 22 వ్రక్కతినంస్థితు డగుట జీవుడు
పొక్కితములగు గుణములందును
గుణము అంటుటచేత సదనన్
జన్మలను బొందున్
- 23 దేహమం దీజీవు డున్నను
అనుమతించెడివాడు సాక్షియు
వరుడు భోక్తయు, భర్త, యీశుడు
బ్రహ్మమే తెలియన్
- 24 ఇట్లు వుచువుని దెలిసి వగుట
వ్రక్కతిని గ్రహియించు విజ్ఞుడు
మరల జన్మం బెత్తబోవడు
ఎట్టి సాధకుడెనియున్
- 25 ధ్యానకర్మ జ్ఞానయోగులు
అత్మయోగ సునిష్ఠితాత్ములు
అత్మసాక్షాత్కారమందుడు
రాత్మమార్గములన్

- 26 వీని నెరుగనివార తితురులు
వలవ దెలిసియు ననుష్ఠింతురు
శ్రుతిపరాయణులయ్యు తపమును
దాటకాలుదు రర్హునా :
- 27 క్షేత్రమును క్షేత్రజ్ఞు లొండొట
కూడియుండిన కారణమువనె
ఈచరాచరవిశ్వ మంతయు
సృజనమందిన దారయన్
- 28 దేహములు దహ్యంబులై నను
సర్వజీవులయందు నముడై
యున్న యీశ్వరు నవ్యయునిగా
గాంచు నాతడె జ్ఞానియౌ
- 29 సర్వజీవులయందు వెలిగెడు
సర్వు సమముగ గాంచు విజ్ఞుడు
తన్ను దా హింసించజూడడు
గాన మోక్షము పందెడున్
- 30 సర్వకర్మలు సక్రికృతచేతనె
సర్వవిధముల జీయుదువని
అత్ము డెప్పుడు కర్త కాదని
తెలియునాతడె జ్ఞానియౌ :

- 31 వృదగ్భూతవర్జవంశ మేరితయో
నాత్మగత మని, యాత్మగుంతయో
వ్యాప్త మగువని యేకుగు జ్ఞానియో
పొందు బ్రహ్మము నట్లునా ।
- 32 అనాదియు నిర్గుణుడూ నవ్యయు
దగుట నాత్ముడు దేహియయ్యును
కర్తయును బద్ధుడును కాదని
తెలిసికొనుము ధనరాజయా ।
- 33 సర్వగత మాకాశమంటదు
వేనినై నను సూక్ష్మమగుటనూ
అట్లై దేహము లన్నిటంగల
ఆత్మ నంటవు నెవ్వియున్
- 34 సూర్య దొక్కడె లోకమంతయు
వర్జిల్పింపగ జేయురీతిని
క్షేత్రి దా క్షేత్రముల నన్నిటి
ప్రకాశింపగజేసెదన్
- 35 జ్ఞాదృష్టిని యివ్వధంబున
క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞాంతరజ్ఞుడు
భూతవర్జకృతి మోక్ష విదుడును
నన్నె బొందుదూ రథువా ।
- శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామధురి క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ
విభాగయోగము-క్రమోదకాధ్యాయము

14వ అధ్యాయము - గుణత్రయ విభాగయోగము

- 1 వరమ ఋషులందరును దీనిని
తెలిసి పరమున మోక్షకుండిరొ
అట్టి వరమోత్కృష్టమగు ను
జ్ఞానమును బోధించెదన్
- 2 అట్టి జ్ఞానోపాశ్రితాత్ములు
నాడు సారూప్యమును బొందుట
స్వర్గమందుననై న బుట్టరు
వ్యధను చెందరు లయమునన్
- 3 మహావ్రకృతి సృజనక్షేత్రము
అందునే గర్భంబు నుంచుడు
దానినుండి సమస్త భూతము
లుద్భవించును ఫల్గునా :
- 4 సర్వజాతుల శరీరములు
మాయయొనిసముత్పవంజులు
నేను తండ్రిగ నీజముంచుడు
వ్రకృతిగర్భమునన్
- 5 వ్రకృతిజాతగుణమ్ము లగు నీ
సాత్వికము రాజసము తామస
మవ్యయాత్ముని దేహబద్ధుడ
జేయుచున్నని భారతా :

- 6 అందు సత్త్వము స్వచ్ఛ మగుటను
వర్జికాశమును వనామయమునై
సత్త్వ ముఖ ముక్తావకాంక్షల
జీవు జేయు నిబద్ధుగాన్ :
- 7 దృశ్య విషయాపేక్ష, సంగము
లరయ రాజసభావములునొ
రాజసాత్మకకర్మములచే
దేహి బద్ధు డగున్
- 8 తమోగుణ ముక్తావజ మ్మది
మోహకారణ మగుచు జీవుని
మరపు నలసత్కమును నిద్రల
పట్టి బండించున్
- 9 సుఖమునందున సత్త్వగుణమును
కర్మమందున రజోగుణమును
జ్ఞానవిస్మృతి తమోగుణమును
జేర్చు జీవుని కవ్వడి :
- 10 సత్త్వబలమున రజత్తమములు
రజశ్చక్తిని సత్త్వతమములు
తమోజ్ఞంభణ రజస్సత్త్వము
లణచగాబడు నర్జునా :

- 11 దీహమున శోకార్తిదికేంద్రియ
ద్వారముల 'దీ' జ్ఞాన దీధితు
లశిశయించిన సత్త్వ వృద్ధిగ
దెలియఁగాదగు ఫలునా :
- 12 రజోగుణ మభివృద్ధినందిన
లోభమును వాంఛలు నశాంతియు
నాశ, కర్మారంభములు నరు
నాశ్రయించును భారతా :
- 13 తమోగుణ మధికంబునందిన
బుద్ధి మాంద్యము నవశిష్టత్యయు
ప్రమాదము మౌఢ్యంబు లబ్బును
నరున కీజగతిన్
- 14 సత్త్వ మతిశయమందునుండగ
మృతిని తెందిన దీహి విజ్ఞా
నాత్ము డందెడి విమలలోకము
నందు నిక్కము ఫలునా :
- 15 రజోవృద్ధిని మరణమందిన
కర్మసంగులయందు బుట్టును
తామనుడుగా మృతుండై నచో
పీనయోనుల బుద్ధితిన్

- 16 సత్త్వ రాజస తామసకృత
కర్మఫలములు సత్త్వ వికర్మల
సౌఖ్యమును, దుఃఖమును, మౌఢ్యము
వరులు గాంతురు క్రిమమునన్
- 17 సత్త్వమున జ్ఞానము కలుగును
రాజసమున లోభమిప్పును
తమమునం దజ్ఞానమును మో
హము ప్రమాదము లిచ్చెడిన్
- 18 ఉద్వేగములను సత్త్వములు
మనుజులలోకము భ్రామింతులు
నీచగుణ తామసము లభిష్ఠితి
బొందుచుందురు ఫలునా :
- 19 గుణములనుగా కౌడుని కర్తగ
నెన్న బోవక జ్ఞానమునుదె
నన్ను గుణముల కతితునిగా
దెలియునాతడె ముక్తుడౌ :
- 20 దేహకారణగుణత్రయమును
మించి జననము మృతియు అరయును
దుఃఖమును వర్జించు నీశుడు
కాశ్యపాత్ముడు భారతా :

అర్జునుడడిగెను :-

21 గుణాతీత విశుద్ధచిత్తుని
లక్షణములును వర్తనలును
గుణాతికర్షమదార్థసాధన
దెలియజెప్పుము మాధవా :

భగవానుడుచెప్పెను :-

22 త్రిగుణకార్యము శాన గుణమును
కర్మవృత్తియు మోక్ష మనునవి
అందు ద్వేషము, కాంక్ష పాపము
వచ్చి పోయెడువానికై

23 సాక్షిమాతృత్వముగా మెలంగుడు
త్రిగుణచరితుడుగాక శ్రిష్టాత్మక
గుణములే వర్తించు తెరిగియు
నిశ్చలత నుండున్

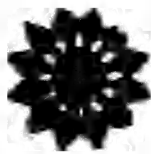
24 మన్ను పాషాణంబు స్వర్గము
సుఖము దుఃఖము, మృతియు నిందయు
పిరియోపిరియములయందు సముదై
యనుభవించును ధీమత

25 మానమవమానముల సముడును
శత్రుమిత్రులయందు తుల్యుడు
కామ్యకర్మాచరణ విముఖుడు
గుణాతీతుడు పొందవా :

26 నన్నచంచల భక్తియోగము
జీసియారాధనము జీసిన
గుణావరణము దాటి ఇహ్మము
దానయగుటకు వరుడౌ !

27 నాశరహితుడ నిర్వికారుడ
శాశ్వతాత్ముడ ధర్మరూపుడ
నిరతిశయ సుఖవిధి విధాతను
నేనెనుమ్ము ధనంజయా :

శ్రీ మద్భగవద్గీతా సుధామాధురి - గుణత్రయవిభాగ
యోగము చతుర్థాధ్యాయము



15వ అధ్యాయము-పురుషోత్తమస్వామియోగము

భగవానుడు పల్కినాడు :-

- 1 ఉర్ధ్వమూలము నధశ్శాఖము
వేదవర్ణము భవాశ్వస్థము
నవ్యయము నని తెలియుపొల్లుడు
వేదపెద్వరు డర్థునా ।
- 2 త్రిగుణవృద్ధిని విషయపుంజగు
రాకు శాఖలు-కర్మబంధము
లగుచు వేళులు-వ్యాప్తిగాంచెను
కిందు మీదుగ భారతా !
- 3 భవాశ్వత్థపు స్వరూపంబును
నాది మధ్యాంతములు నగపడ
వై న ధృఢమూలమును వై రా
గ్యాపిచే దునుమం దగున్
- 4 దాన నఁదిన పరమపదమును
వీడి మరలడు తత్ప్రవృత్తికి
నాద్యునాక్కుని “నీవె శరణని”
వెదుకగావలె భక్తిమై
- 5 మోహమభిమానమును సంగమ
దోషమును కామమును ముఖదుః
ఖాది ద్వంద్వము లన్ని వీడిన
బ్రహ్మనిష్ఠులు నవ్యయం బగు
మోక్షమందుడు రర్థునా ।

- 6 రవియు చంద్రుడు పగ్ని పేలుగని
స్వప్రకాశము వరంధామము
దాని పొందిన మరలతెవ్వరు
వరమవద మది ఫల్గునా :
- 7 నిత్యమౌ నాయంశ జగమున
జీవరూపమునంది ప్రకృతి
స్థముల నింద్రియములను బలిమిని
కర్షణము జేయున్
- 8 పూలతోటల పరిమళములను
మారుతము గ్రహించునట్టుల
పొందిదేహము విడుచునట్టున
జీవి వాననలంది యేగును
తెలియు మిది పార్థా :
- 9 చెవులు కన్నులు ముక్కు నాలుక
చర్మ మను జ్ఞానేంద్రియములు
మనసు కలిసియు విషయసుఖముల
ననుభావించును ఫల్గునా ।
- 10 దేహి దేహము వీడినపుడును
దేహమున గుణసంయుతుడై
విషయసుఖముల నందినపుడును
నాత్ముడే యని మూఢు లెరుగరు
జ్ఞానులకు దెలియున్

- 11 యత్న పరు లగు యోగు లాత్ముని
హృదయమందే గాంతు రర్జున
శుద్ధ చేతుము లేమి మూఢులు
గానజాలరు కవ్వడి :
- 12 జగద్భా సాదిత్యతేజము
చంద్రకాంతియు నగ్నిధీప్తియు
నై వెలింగిడి ప్రకాశం బది
యన్మదీయం బెరుగుమా :
- 13 నేనె భూమికి శక్తి నగుదును
జీవజగతి భరించుచుందును
చంద్రునిగ నాయమృతాంశుల
పెంతు నోషధులన్
- 14 దేహముల వైశ్వానరాగ్నిగ
వెలసి ప్రపాతాపానసంగతి
నాల్గరకముల యోగిరంజుల
బచన మొనరింతున్
- 15 జీవులందుననుండి వారికి
స్వృతియు జ్ఞాన మదోహ తానగుదు
వేదవేత్తను వేదకర్తను
వేదవిదువను భారతా :

- 16 లోకమందున పురుషు తిద్దరు
క్షరుడు నక్షరు డందు క్షరు డన
భూతకాలము, నక్షరుడు. కూ
టస్థు డనబరగున్
- 17 త్రిలోకంబుల జేరి భారము
మోయునవ్యయు బరుని నన్నిల
నీశ్వరుడు పురుషోత్తముడు వర
మాత్ము డందురు భారతా ?
- 18 క్షరాక్షరులకు నతీతుండను
దాన వేదములందు జగముల
బూరుషోత్తము డను ప్రసిద్ధిని
గాంచినాడను కవ్వడి :
- 19 నరుడు విజ్ఞత బూరుషోత్తము
నన్నెరుంగుచు సర్వవిదుడై
చిత్త శుద్ధిగ నన్నివిధముల
నన్భజించిన ముక్తుడౌ
- 20 ఈరహస్యంబై న శాస్త్రము
నీకు విశదముగాగ దెల్పితి
నెరుకగాంచిన జ్ఞానమను డిల
కృతార్థుం డగు నల్లువా :
- శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురీ - పురుషోత్తమ
ప్రాప్తి యోగము వంతదశాధ్యాయము.

[16]

16వ అధ్యాయము - దైవాసురసంవత్సరబాగ యోగము

- 1 అథయ మంత్రకరణశుద్ధియు
జ్ఞానయోగమునందు నునికియు
తవస్వాధ్యాయార్థపమ్ములు
దానయజ్ఞదమమ్ములున్
- 2 అహింసయు సత్యమక్రోధము
త్వాగమును శాంతియు పశిచక్షము
భూతదయ మార్దవము స్థైర్యము
నలోలత్వము వినయమున్
- 3 శేష మోర్పును ధృతియు శౌర్యము
ద్రోహగర్వవిదూరతత్త్వము
దై వనఃపదతోడ బుట్టిన
వాని సుగుణంబుల్
- 4 దంఠమును దర్పము నహంకృతి
కోర్కెద పరుషాజ్ఞానగుణములు
అసురసంవదతోడ బుట్టిన
వాని నై జంబుల్
- 5 దై వనంపద మోక్షమొనగును
అసురసంవద బంధహేతువు
దివ్యగుణముల బుట్టినాడవు
దిగులు చెందకు మర్దువా !

- 6 లోకమందున దైవ మోసుర
కుదెడి ద్వివిధపు న్నష్ట లున్నవి
దైవసంపదవిధము దెలిపితి
నామరము వినుమా :
- 7 ఇతి పృథ్వీ నివృత్తిమార్గము
లున్నవనియే యెరుగ రనుతులు
శోచమును వడవతియు సత్యము
వారలందున మృగ్యముల్
- 8 జగ మసత్యము నవృత్తిష్టము
కామహేతుక మశ్వశ్రమఃమ
ప్రీపురుషసంబంధజాతము
నందు రనురులు పల్గునా
- 9 నాస్తికులు వష్టాత్ములులు
కూర్మరకర్ములు సహితకరులును
లోకముల నాశనముజేయగ
పుట్టుచుందురు ననురులై
- 10 తనివితీరని కామరతులై
దంభమానమదాన్వితులునై
మోహచలమున నీచవృత్తులు
పృవర్తింతురు నానుకుల్

- 11 మరణవర్యంతమ్ము వమికపు
నాశలకు లోనై న వారై
కామభోగము లనుభవించుట
ధ్యేయ మందురు నానురుల్
- 12 అనంతాశాసాశబద్ధులు
కామక్రోధాధీనమతులై
కామభోగార్థమ్ము నన్య
యార్థసంగ్రహ లానురుల్
- 13 ఇప్పు డీకోరికను వొందితి
ముందు ముందును వొందగల్గుడు
నాది యీధన మితకకంటెను
నెక్కు దార్జింతున్
- 14 శత్రు జంపితి దక్కునై దుల
గూడ జంపుదు నీశ్వరుండను
నేనె బోగిని కార్యసిద్ధుడ
బలుడ నుభి నొదున్
- 15 నేను ధనికుడ వభిజనుండను
నసదృశుండను యాగదానము
లాచరించి సుఖమ్ము అందిత
వని దలంచును మూఢుడై

- 16 దవలచిత్తుడు మోహితాత్ముడు
కామభోగానక్తు డవని
తాగ్రింత రంగుడు ననురభావుడు
నరకమున బడు నర్జునా :
- 17 అత్కస్తుతి పరులలును లార్జితి
ధనము మానము మదము కలిమిని
దాంబికస్థితి నవిధహర్వక
నామమాత్రపు యజ్ఞకర్మల
నాచరింతురు రక్కసుల్
- 18 అహంకారము బలము దర్పము
కామమును కోర్కెధము నసూయయు
కలిగి తనయం దితరులందున
నాత్ము గాంచరు ఫల్గునా :
- 19 ఆత్మద్వేషుల క్షూరకడ్కుల
నధిములను నీచులను పంసా
రంబునన్ గడు హివజన్ముల
నొందజేయుదు రెప్పుడున్
- 20 జన్మజన్మల మూఢమానవు
లనురయోనుల బుట్టి గిట్టుచు
నన్ను బొందగలేక గాంతురు
హివదుస్థితులన్

- 21 కామమును కోర్కెయు లోభము
తనను నాశముజేయు నకకపు
ద్వారములుగా నెరిగి మూటిని
విడువగావలె నర్థునా ।
- 22 నారక ద్వారములు కామ
కోర్కెలోభాదులను వీడియు
వరుడు మేలగు యోగసౌధన
జేసి గాంచును మోక్షమున్
- 23 శాస్త్ర పద్ధతు లుజ్జగించుచు
నిచ్చవద్దినరీతి వర్తిలు
నరుడు సిద్ధియు సుఖము మోక్షము
నందజాలడు భారతా :
- 24 కాన కార్యము నకార్యమును
దెలియ శాస్త్రమే పరిమాణం గగు
శాస్త్రచోదితకర్మజేయగ
దగుదు పివె ధనంజయా :

శ్రీ పండ్పగవద్గీతాసుధామార్థఃరి - దైవాసుర సంవద్వి
భాగయోగము - చోడశాధ్యాయము

175 అధ్యాయము - శ్రీద్వితీయవిభాగయోగము

అర్జునుడు పల్కినా :-

- 1 శాస్త్రవిధులను ముజ్జగించుచు.
శ్రద్ధ నర్చనచేయు నర్హస్థితి
సత్త్వ రాజన తామసంబుల
నేది శ్రీకృష్ణా :
- 2 భగవానుడు పల్కినా :-
దేహధారుల స్వభావాశ్రిత
శ్రద్ధ త్రివిధము సద్యసాచి
సాత్త్వికమును రాజసమును
తామస మ్మనగన్
- 3 పూర్వభవ సంస్కారయుతమా
చిత్తవృత్తిని శ్రద్ధ గల్గును
శ్రద్ధయే యీపురుషు డాతని
స్వభావం బది వేల్గునా :
- 4 దేవతాశిని సత్త్వచిత్తులు
యక్షదైత్యుల రాజసాత్ములు
ప్రేతభూతగణములను తా
మనులు గొల్తురు కవ్వడి ।
- 5 దంధసహితాహంకృతాత్ములు
కామరాగబలాన్వితాత్ములు
నశాస్త్రీయపు ట్రగతవముల
నాచరింతురు రాక్షసుల్

- 6 దీహమందలి భూతజాలము
శరీరాంతరవర్తి నన్నును
మోరతవముల సృష్టితీయుడు
రుజ్జులై యసురుల్ .
- 7 అన్నమును త్రివిధాత్మకమ్మగు
యజ్ఞ దాన తవమ్ములున్నట
ప్రీతిగాల్పును త్రివిధగుణముల
వాని భేదము వెరుగుతూ :
- 8 ఆయురారోగ్యములు నత్త్వము
బలిము సుఖమును వీర్చి గూర్చెడి
రసము తైలము స్థితము హృద్యము
లైన యాహారములు సాత్త్విక
ప్రీయుల కిష్టంబుల్
- 9 దుఃఖ రోగ విదాహహేతువు
చేదు పులుపును సువ్పూరము
రూక్షమును నత్యుష్ణమన్నము
రాజసుల కిల ప్రీతియో
- 10 అవక్యంబును రసవిహీనము
పూకియును పాశీనద యొగిత
యశుద్ధంబును నైన యన్నము
తామనుల కిల నిషేదో

- 11 చేయదగు నని చిత్త మొప్పిన
శాస్త్రవిహితము ఫలముతోరక
చేయు యజ్ఞము సౌత్త్వికమ్మని
జ్ఞాను లందరు భారతా :
- 12 ఫలమునందలి వాంఛలేతను
దాంభికమ్మగు కీర్తికొఱతై
చేయు యజ్ఞము రాజనమ్మని
యెరుగు మాత్మను ఫణునా :
- 13 విధివిహీనము వస్పష్టాన్నము
మంత్రరహితము నదక్షిణమును
శ్రద్ధశూన్యము నై న యాగము
తామసం బగు నర్హునా :
- 14 దేవగురు విప్రార్కహుజయు
బ్రహ్మచర్యార్హవాహినలు
బ్రాహ్మమథ్యంతరము శోచము
దేహతవములు కప్పడి :
- 15 అనుద్వేగకరమ్ము ప్రేయమును
సత్యమును ఘోరమైన వాక్యము
వేదశాస్త్రార్థయవ మనునవి
వార పం బులు పొందరా :

16 మనోనైర్మల్యము నౌమ్యము
మౌన మాత్మవినిగ్రహంబును
భావసంశుద్ధియును నియ్యవి
మనోతపములు వట్లునా ।

17 అవలకాంక్షలు నిశ్చలాత్ములు
తక్తి శ్రద్ధల జేయు తపములు
మనోవాక్కాయముల త్రివేధము
విలను పాత్త్రికముల్

18 పూజ గౌరవపురస్కారము
లందుకొనుటకు దాంబికంబుగ
జేయు నస్థిర మనిశ్చిత మౌ
తపము రాజన మర్హునా ।

19 మొండివట్టున నాత్మపీడా
కరంబయ్యును నన్యనాశము
గోరి చేసెడి తపం బయ్యది
తామసము పార్థా : ।

20 దేశమును కాలమును పిత్రయు
నెరిగి యర్హమైన దావము
దిరిగి యువకృతిజేయజాలని
వరన కొనగుట సత్త్వము

21 వ్రతఫలమును ప్రత్యుపకృతియు
గోరి మనుజుడు క్షేపమునై
చేయు దానము రాజున ముని
బుధులు పలుకుదు రర్జునా :

22 అపక్ష్పతమును నవజ్ఞాతము
దేశకాల మనర్థపాత్రము
నైన దానము తామున ముని
అర్యు లిందురు భారతా :

23 ఓం తత్ సత్ సాగబ్రహ్మము
త్రివిధరీతుల జెప్పబడియును
విప్రవేదాధ్యరము లాదిని
సృజింపబడె వానిచేన్

24 వేదవేత్తలు విధివిహితములు
యజ్ఞ దాన తపము లాదిని
వ్రతవ మగు నోంకృతిని పలుకు
మొదలుపెట్టెద రర్జునా :

25 ఫలముగోరక ముముక్షువు తిల
'తత్' పదోచ్ఛారణమునన్ బహు
యజ్ఞ దాన తపఃక్రియల్ భవి
సల్పుచుందురు పల్లవా :

26 'నత్' వదమ్మును 'కలదు' 'మంచిది'
యనెడి యర్థము లందునన్ మరి
శుభవృద్ధ మగు కర్మలందున
బ్రయోగింతురు కన్వడి :

27 యజ్ఞ దాన తపస్సులంతరి
స్థితిని 'నత్త' ని వల్కుచుండురు
ఇది తదర్థకకర్మ సైతము
నత్త నంబడు పాండవా :

28 యజ్ఞ దాన తపస్సులన్ శుది
శ్రద్ధలేకయె నడుడు చేసిన
ననత్తుండురు ఇహవరంజుల
చెరచు నయ్యది ఫల్గావా :

శ్రీ మద్భగవద్గీతామహామధురి - శ్రద్ధాత్రయవిభాగ
యోగము సప్తదశాధ్యాయము



18వ అధ్యాయము - మోక్షసన్న్యాసయోగము

అర్జునుడడిగెను :-

- 1 శేషినంహర : హృషీకేశా :
సన్న్యసంఖును త్యాగ కును నీ
రెండితత్త్వము వేరువేరుగ
దెలియజెప్పవె వేదెదన్
భగవానుడు చెప్పెను :-
- 2 కామ్యకర్మత్యాగమును వం
వ్యాసమందురు ముఖులు కొందరు
సర్వకర్మలవలము వీడుటె
త్యాగ మందుడు కొందరున్
- 3 కర్మ దోషయుతరము కావున
వదలవలె నని కొంద రందురు
యజ్ఞ దాన తపాదికర్మల
త్యాగ మొప్పురు కొందరున్
- 4 కర్మవర్జనవిషయమున నా
నిర్ణయంబును వినుము శ్రద్ధగ
కర్మత్యాగము మువ్వితము లని
చెప్పబడినది భారతా :
- 5 యజ్ఞ దాన తపంబు లర్జున
మనీషుల కతిపావనంబులు
వట్టి యాగాదులను వీడక
సనుష్ఠించుట యుక్తమౌ

- 6 యజ్ఞ దాన తపస్సు లనునవి
నంగఫలకాంక్షలను విడిచియు
చేయుటయే యుత్తమమూ యుత్తమ
నిశ్చయంబుగ ఫలవాః
- 7 విహిత కర్మల విడుచు దెన్నడు
తగదు అజ్ఞానమున వదలుట
తామసత్వాగముగ నెంచురు
బుధులు కొంతేయా
- 8 శ్రమము భేదము కలుగనంతిల
కర్మమానిన త్యాగఫలమును
పొందనేరదు నట్టి త్యాగము
రాజస మ్మనమా :
- 9 తనకు కర్తవ్యము విహితము
నై న కర్మల నంగమును ఫల
కాంక్ష విడిచు చేయుచో నది
సాత్త్వికమ్మగు త్యాగమా :
- 10 సాత్త్వికుడు మేధావి శంఖయ
రహితు డగు త్యాగియు, అజ్ఞాన
కర్మముల నిష్ఠము, పలుకృత్య
నంద దెన్నడు ఫలవాః

- 11 దేహి సంపూర్ణముగ గర్మల
వీడు టయ్యది యశశ్శక్తంబో
కాన కర్మల ననుష్ఠింపుడు
ఫలము వదలివ త్యాగిమో :
- 12 కర్మఫల మది హితము నహితము
మిశ్రమం బని త్రివిధ మర్జున
చనినవిమ్మట జీవి జొండొను
త్యాగి నంటవు వాననలో.
- 13 కర్మకాండము తెప్పి సొంఖ్యులు
కర్మఫలహేతువులు నై దును
దెల్పినారలు వాని బట్కిద
వినుము శ్రద్ధగ వర్జునా :
- 14 కర్త, దేహము, నిరదిశ్శయ్యులు
వివిధములు నా శ్లోణకత్కలు
దై వమును నీకర్మఫలముకు
కారణములు పట్గనా :
- 15 ధర్మమైన వధక్మమైనను
వాఙ్మనోదేహముల ముఖములు
చేయు కర్మకు కారణమొనరి
యైదునుము పార్థా :

- 16 కారణము విలు నై దుతుడగ
దుష్టబుద్ధియు కుశంస్కరుడు
కర్మతత్త్వం తెరుగజాలక
కానె కర్తగ వెంచెడిన్ :
- 17 కర్తకర్మవిమోహదూరుడు
సర్వజీవుల జంపితను చా
కర్మబద్ధుడు కాడు కావున
హంత పాపియు గాడెలన్
- 18 జ్ఞాత జ్ఞేయము జ్ఞాన మనునవి
కర్మచోదకకారణములు
కర్త కరణము కర్మ ఫలాదీను
కర్మనంగ్రహముల్
- 19 కర్త కర్మ జ్ఞానములు గుణ
భేదమున త్రివిధంబు లని గుణ
సాంఖ్యతత్త్వము చెప్పుచున్న తి
యదార్థముగ వెరుగుమా :
- 20 భిన్నములు కగు సర్వజీవుల
యం దభిన్నము లేక మనస్కయం
మైన యాత్మను గాంచు జ్ఞానము
సాత్త్వికం బది నలునా !

- 21 బిన్నదృష్టిని సర్వశ్రీలుల
బిన్నములుగాఁజూచి వేరని
యెంచు జ్ఞానము రాజసం బని
తెలియగాదగు నర్హునా :
- 22 అసత్యము నకారణమును
తుచ్ఛమును సత్యస్వరూపదమా
నై తదియె సర్వస్వ మనుకొను
జ్ఞాన మది తామసమునా :
- 23 సంగమును పఠకారక్షయును నభి
మానమును రాగమును ద్వేషము
లేది నియత విశిష్టకర్మలు
సాత్త్వికములు పలునా :
- 24 అహంకారము పటాపేక్షయు
కలిగి యధికాయాస కరముగ
వేయు కర్మము, రాజస మ్మని.
అర్హు లందురు: భారతా :
- 25 దాస గలిగెడు వ్యధయు జాళియు
హింసలను తనకీర్తి పెంచక
మూఢమతియై జేయు కర్మలు
తామసములు కన్పడే :..

- 26 ముక్తనంగుడు నిరతిమానియు
జయము నవజయ మాత్మ నెంతక
ధైర్య ముత్సాహముల జేసెడి
కర్త సొత్తికు డిద్దరన్
- 27 కర్మఫలకాంక్షి గును కాగియు
లోలి హింసాత్ముడు పశుదియును
హర్షకోకనమన్వితుడు నగు
కర్త రాజును తర్జునా ।
- 28 ఆయుక్తుడు పాశ్చాత్యుడుధూర్తుడు
శతుడు నలమడు నైక్యుండును
దీర్ఘమాత్రియు విషాదియు నగు
కర్త తామసు డవలడున్
- 29 బుద్ధి ధైర్యము గుణాత్మకముగ
మువ్వధంబులు వేరువేరుగ
దెల్పెదను సాకల్యముగ నవి
వినుము శ్రద్ధగ వాండవా
- 30 ప్రవృత్తియు నివృత్తియు కృత్యము
నకృత్యములును తయాభావములు
బంధమోక్షము లన్ని తెలిసిన
బుద్ధి సొత్తిక మనవడున్

- 31 ఇలను ధర్మాధర్మనినయములు
కృత్య మతకృత్యములు, స్వస్థితి
యదార్థముగ దెలియజాలని
బుద్ధి రాజన మర్హునా :
- 32 తెలివి నవివేకముగవ్వగ
నధర్మమును ధర్మముగ న
ర్వమును వివరీతముగ తలచెడు
బుద్ధి కామనమా పరా :
- 33 యోగసిద్ధిని నదలదృశిచే
మనఃపొరిచేందిరియకెరియలను
నాత్మధారణ నుండు ధైర్యము
పొత్తిక మ్మగు ఫలుకా :
- 34 ఫలాపేక్షయు తక్కితఱిగయు
ధర్మ మర్థము కానుకనును నిలు
ననుష్ఠింపగ జేయు ధైర్యము
రాజన మ్మగు భారతా :
- 35 మనుజు నెప్పుడు మత్తబుద్ధిగ
నిద్రా తపో వ్రతాదు మత యోగ
కాన్వితునిగా జేయు ధైర్యము
కామనము ధనంబునా :

- 36 దీని యశ్శాసమున జీవుడు
సుఖప్రాప్తియు శోకనాశము
బొందునో యాసుఖము త్రివిధము
దెలియజెప్పెద నెరుగుమా :
- 37 తొలుక విష మను ప్రాంతి గూర్చియు
తుదకు నమృతమ్ము గుఱు బాసిలు
నాత్మరమణమువలన కలిగెడి
సుఖము సాత్త్విక మర్హునా :
- 38 ఇంద్రియాత్మక విషయసుఖ మిల
మొదట నమృతనదృశముమం దుద
విషమునై సతతరమి గాల్చును
అద్ది రాజనసుఖమునో
- 39 అది సంత్యమణివలకు జాత్మను
మోహపుచ్చుచు నిత్రుత తొలగిన
బ్రహ్మదమ్ముల గూర్చి సౌఖ్యము
తామన మ్ముగు వర్జునా :
- 40 వర్జిక్యవిజన్యమునై కర్మగ్రాహిణము
లకు నిబద్ధము కాని వత్తు
భూమి దివి వాకముననై నతి
లేడు వెదకిన కన్యకీ

41 ద్విజ క్షత్రియ వైశ్య భూద్రుల
వారివారి స్వభావగుణముల
ననుసరించియే కర్మవిభజన
చేయుటయే వరంతపో :

42 శమము దమమును తపము శాచము
నోర్పు సద్వర్తనము ఐక్తియు
జ్ఞాన విజ్ఞానాది కర్మలు
ద్విజుల కర్తము లర్హునా :

43 శార్యమును పౌరుషము దైర్యము
దక్షతయు యుద్ధసాన స్థైర్యము
పాలనను సామర్థ్య మీవియు
క్షత్రియోచితకర్మములే

44 కృషియు గోరక్షణము వర్తక
మవని వైశ్యస్వభావకర్మలు
వరిచారాత్మిక కృషిక కర్మలు
భూద్రులసహజము లర్హునా :

45 స్వభావాత్మక కర్మకతుడై
వరుడు సిద్ధిని గాంచు వర్ణున
స్వీయకర్మావక్తు డేగతి
సిద్ధి బొందునా తెలియునా

- 46 లోకమును నృణియించి పెంచెడి
వరమపురుషుని మహితకర్మల
పూజ నల్పుచునుండు మనుజులు
సిద్ధిగాంతురు ఫలునా :
- 47 ములువుగా దా ననుష్ఠించెడి
వరుల ధర్మముకన్న శ్రమకర
మయ్యు స్వీయమే మేలు దానకు
నడుడు పొందడు పాపమున్
- 48 అగ్ని గప్పిన ధూమమట్టుల
గప్పె దోషము అన్నికర్మల
గాన దోషాస్పదములై వసు
వీడరాదు స్వధర్మముల్
- 49 సంగరహితుడు వీతరాగుడు
జితాత్ముడు నైష్కర్మ్యసిద్ధిచె
మహితకర్మాతీతవదమును
పొందు నిర్మలుడై
- 50 అర్థునా నైష్కర్మ్య సిద్ధిని
ఎటుల నాత్మను పొందగలడో
అట్టి వరమగు జ్ఞాననిష్ఠుడు
సంగ్రహించెద దెలియవూ :

- 51 విశుద్ధం డగుబుద్ధిమంతుడౌ
 దీరతను మతి శక్తిగహింఠియు
 శబ్ద మాదిగ విషయదూకుడు
 ద్వేషరాగవిముక్తుడున్
- 52 విజనవాసము మితౌపోతము
 మనోవాక్కాయముల నియమము
 సతతనై రోగ్యాశ్రయమమ్మను
 పూను ధ్యానమునీందుర్మిడున్
- 53 కావరంబును బలము తర్పము
 కామకోపధమమత్వేమీల తల
 విడచు శాంతుడు బ్రహ్మరూపము
 వందుటకు దా నర్హుడౌ
- 54 బ్రహ్మభూతవ్రసన్నచిత్తుడు
 కోరదెద్దియు శోక క్షుభడు
 సర్వభూతములందు సముదై
 పాదు భక్తిని వరలెడిన్ :-
- 55 నాన్వరూపము పోలి తత్త్వము
 భక్తివలననే తలయిగా నగు
 యదార్థంబుగ నన్నరంగేతి
 నన్నె పొందును త్కనియె

- 56 సర్వకర్మలు జేయుచుండియు
అత్మనిష్ఠుడు నాదుకరుణను
కాశ్యతంబును నక్షయంబగు
మోక్షవదవిని పొందెడిన్
- 57 సర్వకర్మలు నాకొనంగుచు
వరమగతిగానన్పి సమ్ముచు
ధ్యానయోగమునంది పథతము
నన్నెగాంచును భారణా ।
- 58 నీదు మతి నాయందే నిర్మిస
నాదయన్ కష్టములు గడవెడ
నన్న హంకారమున వివనిచొ
నాశ మందెడ వర్జునా ।
- 59 అహంకారము మాని, యుద్ధము
జేయునందువ నదియు వ్యర్థము
నీ స్వభావమె యుద్ధమును
నీచేత జేయించున్
- 60 అజ్ఞతను నీవాన్పత్తున్నను
స్వభావాత్మకస్వధత్తున్నునకు
కట్టుబడి వరక్షత జేయును
వదియొ ధర్మంబున్ ।

- 61 సర్వభూతహృదాలయస్థిత
 దీశ్వరుడు తన మాయాచేతన
 పొర్చిడికోటల కిలుబొమ్మల
 నీల వాడించున్
- 62 సర్వవిధముల నీశ్వరునె శర
 ణము నందుము శానికృపచే
 పరమశాంతిని మోక్షవదవిని
 పొందగాగల మ ర్హునా :
- 63 అతిరహస్యంబైన జ్ఞానము
 జెప్పినాడను వింటిగాడే
 దాని బాగుగ నరసి చేయుము
 అష్టమగురీతిన్
- 64 మిగుల నాత్మీయుడవు కావున
 నమితగుహ్యతమంబు పాక్యము
 చెప్పెదను నీహితముగోరుచు
 శ్రద్ధగా విను మర్హునా :
- 65 మనసు నాయందుంచి భక్తిని
 పూజ చేసి నమస్కరింపుము
 హితుడ వౌట బ్రతిజ్ఞ బల్కెడ
 వన్నె పొందెడు నిజమటగన్

- 66 ధర్మములనన్నిటిని నాకై
వీడి నన్నే శరణు పొందుము
సర్వ పాపవిముక్తి జేసెద
దుఃఖమందకు పొండవా
- 67 భక్తి తపమును గురుల సేవయు
నిష్ఠయును లేనట్టి వరులకు
నన్ను దూషణ చేయువారికి
చెప్పరా దీగీతలన్
- 68 అతిరహస్యంబై న గీతా
శాస్త్రమును నాశక్త వరులకు
జెప్పు విజ్ఞుడు జ్ఞానభక్తిని
పొందు నను నత్యంబుగన్
- 69 అట్టి మనుజుని కన్న నా కల
పీరియము గూర్చగ వేరరెవ్వరు
అతనికన్నను నాకు పీరియతము
లొరులులే రిల ఫలునా
- 70 ధర్మయోగంబై న మననం
వాద మధ్యయునమ్ము చేసిన
మధుడు జ్ఞానాధ్వరముచే నమ
జేరి కొలుచు పరివర్తమై :

- 71 శ్రద్ధగా ననమాయమిచ్చి
గీత చదివిన విప్రు ముఖ్యుల
దెల్ల యమములు వాని సుఖ్యుడు
పొందు లోకము లందెడిన్
- 72 అర్జునా యేకాగ్రమిద్దిన
గీత సర్వము వింటివా ? య
జ్ఞానజమ్మగు మోహ మంతయు
శాశ్వతమ్ముగ బోయెనా ?
అర్జునుడుచెప్పెను :-
- 73 నీయనుగ్రహకారణమౌన
మోహనాశన మయ్యెడివా
శంక వీడితి జ్ఞాన ముదరితి
చేతునీ యాజ్ఞన్
సంజయుడు పలికెను :-
- 74 అద్భుతము పులికాంతుర్పవధ
మైన కృష్ణార్జునుల భాషణ
మింపుమీర వివంగనోచితి
దై వకృపచేతన్
- 75 పరమగుహ్యతమంబు మోగెను
స్వయము యోగిశ్వరుడు : కృష్ణుడు
పార్థునకు బోధింపడునడగ
వింటి వ్యాసుని సత్కృతచన్

76 పావనము వద్భుతము నగు శ్రీ
కృష్ణవిజయుల భాషణము మది
క్షణము క్షణము స్మరించుచును నా
నంద మందెద వరవరా :

77 కృష్ణ వద్భుత విశ్వరూపము
మాటిమాటికి మరల మరలను
సంస్మరించుచు ధ్యానమున నా
నంద మందెద భూవరా

78 ఎచట యోగీశ్వరుడు కృష్ణుడు
ధనుర్ధరు డగు నరుడు నుందురొ
శ్రీయు విజయవిభూతి నీతులు
నచట నుండును స్థిరముగాన్"

అసతోమాసద్గమయ - తమనోమాశ్శోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ
ఓమ్ శాంతిః శాంతిః శాంతిః

శ్రీ భగవద్గీతానుధామాధురి - మోక్షసన్న్యాసయోగము
అష్టాదశాధ్యాయము

